

گرېبه ستی
کۆمه لایه تی هه ریمی
باکور و خۆر هه لاتی سوریا

پیشہ کی

ٹیمہ - کچ و کورانی باکور و رۆژھه لاتی سوریا - ئاگادارین و باوهرمان وایه که به هاکانی شه هیدان له سهر ئیمه یه و له وه لامی داواکاری گه له کانمان بۆ ئه وهی به که رامه ته وه بژین، له وه لامی ئه و قوریانییه مه زناهی سوریه کان داویانه، پیکه وه کۆبووینه وه: کورد، عه رب، ئاشووری، ئاشووری، تورکمان، ئه رمه نی، چه رکه سی، چیچانی، موسلمان، مه سیحی، و ئیزیدی، بۆ دامه زراندنی سیسته میکی دیموکراسی له باکور و رۆژھه لاتی سوریا که پیکه پینیت بنه مای بنیاتنانی سوریا داها توو.

به بی مه یلی ره گه زه رستی، جیاکاری، دوورخستنه وه، یان په راوێزخستنی هیچ ناسنامه یه ک. پیکه وه به ره نگاری سته مکاری و ناپاکی و توندپه وی بووینه وه و هه موو جوړه کۆنه په رستییه کی نه ته وه پی و ئایینی و ره گه زی و عه لمانیمان په تکرده وه، گرتنه به ری په نسپی نه ته وهی دیموکراتیک یه کیتی نه ته وه پیمان به هیزتر کرد، هیزکی پیکه پینیت له به رامبه ر دوژمنانمان، و بوو به هیوا بۆ هاوړیکانمان. ئیمه گه لانی باکور و رۆژھه لاتی سوریا، به ده ست رژیته نادیموکراتیکه کانی یه ک له دوای یه ک له سوریا، به ده ست سیاسه ته کانی هه زاران ساله ی ناوه ندگه رای ستاتیستی و پاوانخوازی و هه روه ها به ده ست پراکتیکه کانی مؤدپرنیته سه رمایه داریه کانه وه که زالن به سهر ناوچه که دا، ده نالینین هه موو جوړه نادادپه روه ری و سته میک له ماوه ی چه ندین سالد. بریارماندا سیستمیکی دیموکراسی له سهر بنه مای خو به رپوه بردنی دیموکراسی و به دیه پینانی دادپه روه ری و یه کسانی له نیوان هه موو گه لان و پیکه هاته کاند، پاراستنی هه موو شوناسه کولتووری و ئایینی و ئایدیۆلۆژییه کان، بلاوکردنه وهی کولتووریکی هه مه چه شنی و لیبورده پی، ره تکرده وهی هه موو جوړه توندوتیژییه ک و بنه مای به رگری شه ری وه ک بنه مایه ک وه ربگریت. ئه و شوړشه کۆمه لایه تییه ی که به سه رکردایه تی ژنان له باکور و رۆژھه لاتی سوریا به دیه ات، ریگه ی بۆ رینیسانسکی فیکری و کۆمه لایه تی کرده وه، بۆیه ژنان بوونه پایه ی بنه ره تی له سیسته می دیموکراتی ئیمه دا رۆلی له چه سپاندن و به هیزکردنی برایه تی گه لان. خو به رپوه به ری دیموکراتیک که به ئیراده ی گه ل به ده ست هات، پشت به کۆمه لگایه کی دیموکراسی ئیکۆلۆژی و سه رۆکایه تی هاوبه ش و ئابووری کۆمه لایه تی و دادپه روه ری کۆمه لایه تی و په نسپی کۆنفیدرالی دیموکراتی ده به ستیت. ئیداره ی خو سه ری دیموکراتی باکور و رۆژھه لاتی سوریا به شیک دانه براوه له سوریا. به و سیسته مه دیموکراسیه ی که دامه زراند و به ها هاوبه شه کانی دروستی کرد و ئه و هه لویسته سیاسیه ی له سالانی

رابدوودا دهريخست، بناغهيه كي بههيزي بو يه كگرتووي راسته قينه پيكهينا و بهم شيويه
بوو به بنه مايه ك بو بنياتناني كوماري ديموكراتي سوريا. ئيمه گهلاني باكور و روزه لاتي
سوريا به هه موو پيكهاته و مهزه به كانيه وه بپارمان داوه، به ئازادي و هه لباردني
ته واوه وه، ئه م گريبه سته كومه لايه تيه له سيسته مي به هاكان و ميراتي كولتووري ديموكراسي
روزه لاتي ناوه راست و مرؤفايه تيه وه وه ك ئا به گشتي، به و باوه رهي ئيمه كه ئه مه ده بيته
گهره نتي ئازادي. ئاشتي و يه كيزي له نيوان سووريه كان

بەشى يەكەم

بنەما بنەرەتییە كان

مادەى ۱:

ئەم جارنامەيە گریبەستی كۆمەلایەتییە بۆ خۆبەرپۆهبردنی دیموكراسی ناوچەى باکور و رۆژھەلاتی سوریا و پێشەكیش ناوہكى ئەم گریبەستە و بەشیکى دانەبراوہ لی.

مادەى ۲:

ئیدارەى خۆسەرى دیموكراتی باکور و رۆژھەلاتی سوریا ئەو سیستەمە دەگریتەبەر: ئازادی دیموكراسی، ژینگەپى، كۆمەلایەتى و ژنان.

مادەى ۳:

ئیدارەى خۆسەرى دیموكراتی باکور و رۆژھەلاتی سوریا، كۆمەلگەى ئەخلاقى-سیاسی پەرەپیدەدات و چەسپینیت، بنەماكانى مۆدیرنیتی دیموكراسی لە بەرامبەر مۆدیرنیتی سەرمايەداریدا پەسەند دەكات.

مادەى ۴:

ئیدارەى خۆسەرى دیموكراتی باکور و رۆژھەلاتی سوریا شەرعیەتى خۆى لە ئیرادەى گەلان و گروپەكانەوہ لەسەر بنەماى بەشدارى ئازاد و یەكسان و لە رینگەى ھەلئەرزاردنی دیموكراسیەوہ وەردەگریت.

مادەى ۵:

ئیدارەى خۆسەرى دیموكراتی باکور و رۆژھەلاتی سوریا بەشیکە لە كۆمارى سوریاى دیموكرات.

مادەى ۶:

ھەموو زمانەكانى جوگرافیای باکور و رۆژھەلاتی سوریا لە ھەموو بواریەكانى ژيانى كۆمەلایەتى و پەرورەدەپى و كۆلتوویدا یەكسانن. وە لە... مافى ھەر گەلیك یان گروپىكى رۆشنیری كە ژيانى خۆى رێكبخت و كاروبارەكانى بە زمانى داىكى بەرپۆه ببات.

ماده ۷:

زمانه کان: عه ره بی و کوردی و سریانی زمانی فه رمین له بواره کانی ئیداره ی خو سه ری دیموکراتیکدا.

ماده ۸:

ئیداره ی خو سه ری دیموکراتی باکور و رۆژه لاتی سوریا پیگه یه کی تایبه تی هه یه و ئالایه کی تایبه تی هه یه که شانبه شانی ئالای کۆماری سوریا ی دیموکرات هه لکراوه. لۆگۆی هه یه و ئەمه ش به یاسا رێکده خریت.

ماده ۹:

ئیداره ی خو سه ری دیموکراتیک له باکور و رۆژه لاتی سوریا پرهنسیپی سه ره بخۆی ده سه لاتی دادوه ری په سه ند ده کات.

ماده ۱۰:

سویند: (سویند به خودای گه وره، وه به ئین ده دم به شه هیدان: پابه ندی گریبه ستی کۆمه لایه تی و ماده کانی، پاراستنی مافی دیموکراسی گه لان و به ها کانی شه هیدان، پاراستنی ئازادی، سه لامه تی و ئاسایشی ناوچه کانی ئیداره ی خو سه ری دیموکراتی باکور و رۆژه لاتی سوریا و کۆماری دیموکراتی سوریا، و کارکردن بۆ ژیا نی کۆمه لگه ی ئازاد و گه یشتن به دادپه روه ری کۆمه لایه تی، به گویره ی پرهنسیپی نه ته وه ی دیموکرات.

ماده ۱۱:

ئیداره ی خو سه ری دیموکراتی باکور و رۆژه لاتی سوریا پیکدیت له پارێزگا کان که له سه ر بنه مای چه مکی دیموکراسی ناو خۆی له سه ر بنه مای سیستمی دیموکراسی دامه زراوه که رێکخراوه دیموکراتیه کۆنفیدرالییه کانی گروپ و سیگمیتته کۆمه لایه تییه کان وه ک بنه مای خۆی وه رده گریت.

ماده ۱۲:

ئیداره ی خو سه ری دیموکراتی باکور و رۆژه لاتی سوریا پشت به کۆمه لگه یه کی رێکخراو و دیموکراتیک و تاکی ئازاد ده به ستیت و رێکخراوه ناو خۆیه کانی گه لان و گروپ و پیکهاته کان به پپی پرهنسیپی دیموکراسی راسته وخۆ وه ک بنه ما وه رده گریت.

مادهی ۱۳:

ئەو بېرارانەى كە راستەوخۆ كاریگەرییان لەسەر پێكهااتە كان هەیه، بنەمای گونجان وەك بنەمایەك دەگرەنەبەر.

مادهی ۱۴:

وەرگرتنی ژیانى دیموکراسى ژینگەپى و كۆمەلایەتى وەك بنەما و كارکردن بۆ بنیاتنانى كۆمەلگەیهكى دیموکراتى ژینگەپى و پێگىکردن لە مامەلەى نارەوا و تالانکردن و لەناوبردنى سروش.

مادهی ۱۵:

چەسپاندنى بەهاكانى پێكەووەژیان بەگوێرەى بنەماكانى نەتەوویەكى دیموکراسى پر لە رۆحى برایهتى لە نیوان هەموو گەلان و گروپەكانى باكور و رۆژەهەلاتى سوریا لە چوارچێوەى سیستەمى كۆمەلایەتى دیموکراتى ئازاد و دادپەروەردا.

مادهی ۱۶:

ئیدارەى خۆسەرى دیموکراتى باكور و رۆژەهەلاتى سوریا، مافە سیاسى و ئابوورى و كولتوریهكانى گەلى كورد دەستەبەر دەكات و تاییبەتمەندییە میژووییهكان و پێكهااتە دیمۆگرافییه رەسەنەكانى ناوچە كوردنشینەكان دەپاریزیت.

مادهی ۱۷:

ئیدارەى خۆسەرى دیموکراتى باكور و رۆژەهەلاتى سوریا، مافە سیاسى و كولتوروى و ئابووریهكانى گەلى سوریا و ئاشوورى گەرەنتى دەكات، بەهاكان و بوونى میژوویى ئەوان دەپاریزیت و هەر گۆرانكاریهكى دیمۆگرافى لە ناوچەكانیاندا رەتدەكاتەووە لەسەر بنەمای نوێنەرایەتى دادپەروەرانه و... بنەمای كارکردنى یەكتر.

مادهی ۱۸:

خۆبەرپۆهەبەرى دیموکراتىك پرنسىپى ئابوورى كۆمەلگە دەگریتەبەر، كە خۆبژێوى و گەشەسەندنى بەردهوام و هاوسەنگ دادەمەزرینیت.

مادەى ۱۹:

خۆبەرپۆئەبەرىي ديموكراتى ئابورى كۆمەلایەتى بۆ ژنان پەرەپپىدەدات و دژایەتى ھەموو جۆرەكانى بەكالکردن و ئىستىغلالکردنى ژنان دەكات.

مادەى ۲۰:

سامان و سامانى سروشتى ھى كۆمەلگەيە، بەگوپرەي پيويستى پارىزگان و بەشيويەيەكى دادپەرورەرانە بەكاردەھيئەتەن و ۋەبەرھيئەتەن بۆ دەكرىت. بە ياسا رىكدەخرىت.

مادەى ۲۱:

پەرەپپىدانى بيمەي تەندروستى بۆ ھەموو كۆمەلگا، و خزمەتگوزارىيەكانى تەندروستى گشتى بەخۆرايىە.

مادەى ۲۲:

رىگريكردن لە قۆرخكارى لە بوارەكانى پەرورەدە و تەندروستى.

مادەى ۲۳:

شەھىدبوون بەھايەكى پىرۆزە و ئىدارەي خۆسەر گەرەنتى خەمخۆرى و ژيانى شايستە بۆ كەسوكارى شەھىدان و برىنداران و ديلەكانى شەر دەكات.

مادەى ۲۴:

ئىدارەي خۆسەرى ديموكراتى باكور و رۆژھەلاتى سوريا سىستى سەرۆكايەتى ھاوبەش لە ھەموو بوارەكانى سىياسى و كۆمەلایەتى و ئىدارى و بوارەكانى تردا دەگرىتەبەر و بە پرنسپىپكى بنەرەتى دەزانىت لە نوپنەرەيەتى يەكسانى نيوان رەگەزەكاندا، ھەرۋەھا بەشدارى دەكات لە رىكخستن و پىرۆزكردى... سىستەمى كۆنفيدرالى ديموكراتىك بۆ ژنان ۋەك قەوارەيەكى خۆيان.

مادەى ۲۵:

زامنكردى ئازادى و مافەكانى ژنان لە كۆمەلگا و يەكسانى جىندەرى.

مادهی ۲۶:

ژنان چیژ له ئیرادهی ئازادی خویمان وهرده گرن له بنه مالهی دیموکراسیدا که له سه ر بنه مای ژیانی هاوبه شی یه کسان دامه زراوه.

مادهی ۲۷:

پاراستنی ژیانی ژینگه یی و ئیکۆسیسته م ئه رکیکه بو هاوولاتی و کۆمه لگا و هه موو رینکخراو و دامه زراوه کان.

مادهی ۲۸:

گه نج هیژی کاریگه ر و پیشه نکه له کۆمه لگادا، خوئی به تایبه تی له هه موو چالاکیه کۆمه لایه تییه کان رینکده خات، و به ئاره زووی خوئی و هیژی رینکخراو له هه موو بواره کانی ژیاندا به شداری ده کات.

مادهی ۲۹:

نوینه رایه تی دادپهروه رانهی سه رجه م پیکهاته کان له داموده زگا کانی خو به رپوه به ری دیموکراتیکدا به یی دیموگرافیای پارینزگا کان.

مادهی ۳۰:

به رگریکردن له خو له به رامبه ر هه ر مه ترسییه کی دهره کی یان ناوخوئی مافیکی ره وایه، ههروه ها ئه رکیکه له سه ر تاک و گروهه کانی ژیان له ژیر ئیداره ی خو به رپوه به ری دیموکراسیدا به رگری له خویمان بکه ن و که رامه تی خویمان بپارینن له ئه گه ری به رکه وتنی هیژ.

مادهی ۳۱:

هاوولاتی له خو به رپوه به ری دیموکراتیکدا تاکیکی ئازاده، به به های ئه خلاق و دیموکراسی به خشراوه و مافی به شداریکردنی له زیاتر له کۆمۆنیکدا هه یه.

مادهی ۳۲:

شوینه وار و شوینه واره میژووییه کان و میراتی کولتووری گهلانی باکور و رۆژه لاتی سوریا، میراتیکی نه ته وه ییه که بو هه موو تاک و کۆمه لگا واجبه بیپارینن.

مادهی ۳۳:

هیچ تاوان و سزایه ک نییه مه گهر به برگه یه کی یاسایی.

مادهی ۳۴:

تۆمه تبار بی تاوانه تا به بریاری کوتایی تاوانه که ی دهسه لمینریت.

مادهی ۳۵:

هیچ باج و رسوماتیک مه گهر به یاسا.

مادهی ۳۶:

ئیداره ی خۆسه ری دیموکراتیک له باکور و رۆژه لاتی سوریا پابه نده به رزگارکردنی ناوچه داگیرکراوه کان و گهراندنه وه ی گه له که یان بۆ ناوچه کانی خۆیان

سڵه و النامه ی کتێب

بهشی دووهم

ماف و ئازادیه بنه رته تیه کان:

مادهی ۳۷:

ئیداره‌ی خو سه‌ری دیموکراتی باکور و پوژه‌ه لاتی سوریا پابه‌نده به جارنامه‌ی گه‌ردوونی مافی مروّف و هه‌موو ریسا په‌یوه‌ندی‌داره‌کانی مافی مروّف.

مادهی ۳۸:

مافی ژیان مافیکی بنه‌رته‌ی و پارێزراوه. سزای له‌سیداره‌دان ریگه‌پیدراو نییه.

مادهی ۳۹:

که‌رامه‌تی مروّف پارێزراوه، و نابیت که‌س له‌ رووی ده‌روونی و جه‌سته‌یه‌وه ئه‌شکه‌نجه‌ بدیریت، تاوانباره‌که‌ش به‌پیی یاسا سزا ده‌دریت.

مادهی ۴۰:

هه‌موو مروّفیک ئازادی باوه‌ر و ویزدان و بیرکردنه‌وه و بوچوونی هه‌یه.

مادهی ۴۱:

ئایینی ئیزیدی ئایینیکی سه‌ربه‌خویه، و لایه‌نگرانی مافی پاراستنی تایبه‌تمه‌ندی ئایینی و کۆمه‌لایه‌تی و کولتووری خۆیان هه‌یه و له‌ هه‌موو جوړه ئاسمیله‌کردن و قهرکردنیک له‌ ریگه‌ی دامه‌زراوه‌کانیان و دامه‌زراوه‌ په‌یوه‌ندی‌داره‌کانی خۆبه‌ریوه‌به‌ری دیموکراتیکه‌وه بیپارێزن.

مادهی ۴۲:

هه‌موو که‌سیک مافی ئه‌وه‌ی هه‌یه کۆبوونه‌وه و ریپییوان و ناره‌زایه‌تی ئه‌نجام بدات. ئه‌مه‌ش به‌ یاسا ریکده‌خریت.

مادهی ۴۳:

زامنکردنی ئازادی بیرى سیاسی بو هه‌موو گه‌لان و پیکهاته و تاکه‌کان و مافی خۆیانه‌ حزب دروست بکه‌ن و دابمه‌زرینن که‌ نوینه‌رایه‌تی خواسته‌کانیان بکه‌ن. ئه‌مه‌ش به‌ یاسا ریکده‌خریت.

مادەى ۴۴:

گەلان و پىكھاتەكان مافى خۇيانە لە: كۆمۆن، ئەنجومەن، تەعاون، ئەكادىمىيا و خۇبەرئىوھەردنەكاندا بە ئازادى خۇيان رىكبخەن و خۇيان دەرىپەن.

مادەى ۴۵:

گروپە كۆمەلایەتتەكان بە ئازادى خۇيان رىكدەخەن و كارەكانیان بە شىوھى: كۆمۆن، ئەنجومەن، كۆمەلە، سەندىكا، فیدراسىيۆن، ژوور، كۆمەلە، بە تايبەتتى بەپپى ئەو چوارچىوھە ياسايپە رىكخراوھە كە بۇيان ديارىكراوھە، ئەنجام دەدەن.

مادەى ۴۶:

چەوساندنەوھە، ئاسمىلەكردن، جىنۆسایدى كولتوورى، گۆرانى دىمۆگرافى، داگىركارى و دەستدرىژىكردنە سەر تاوانى دژ بە مرؤفايەتین و گەلان و گروپەكان مافى رەواى خۇيان ھەيە بەرەنگارىيان بکەنەوھە.

مادەى ۴۷:

ھەر يەكەيەكى كارگىپرى لە گوند و ناحیە و شارۆچكە و شار و پارىژگاوه دەست پى دەكات، مافى برپاردانى ھەيە لەسەر ئەو بابەتە و كاروبارانەي كە پەيوەندىيان پىوھە ھەيە، بەمەرجىك ئەمە ناكۆكى نەبىت لە گەل ناوهرۆكى ئەم گرىبەستە.

مادەى ۴۸:

ھەر كەسىك مافى ئەوھى ھەيە بەشدارى لە سىياسەتتى دىموكراسىدا بكات و خوى بۆ پۆستى كاندىد بكات و بەپپى ياسا ھەلبرىدرىت.

مادەى ۴۹:

جىكارى، سووكايەتىكردن، يان دوورخستنەوھى ھىچ كەسىك بەھوى جىاوازى رەنگ، رەگەز، رەگەز، ئايىن، بىروباوهر، يان مەزھەب دروست نىيە.

مادەى ۵۰:

پراكتىزەكردنى ھەموو جۆرە توندوتىژىيەك بەرامبەر ژنان، ئىستىغلالكردنىان، يان سەپاندنى جىكارى نەرىپى بەسەرياندا، تاوانىكە كە بەپپى ياسا سزا دەدرىت.

مادهی ۵۱:

ژنان مافی به شداریکردنی یه کسانیان ههیه له هه موو بواره کانی ژیاندا و بریاردانی په یوهست به کاروباری خۆیانه وه.

مادهی ۵۲:

گه نجان مافی خۆیانه به تایبهتی خۆیان ریکبخهن، و به شیوهیه کی ریکخراو و خۆبه خشانه له هه موو بواره کانی ژیاندا به شداری بکه ن.

مادهی ۵۳:

خۆبه رپوه بردن و کۆمه لگه ی دیموکراتی، توانا پئویسته کان بۆ به شداریی دهروونی و جهسته یی له هه موو بواره کانی ژیاندا بۆ که سانی خاوه ن پئداویستی تایبهت دهسته بهر بکه ن و دابین بکه ن، ههروه ها ژیانیکی شایسته بۆ ئه و که سانه مسۆگهر بکه ن که ناتوانن پئداویستییه کانیان دابین بکه ن.

مادهی ۵۴:

به سالچووان به یاده وه ری کۆمه لگه و خاوه ن مه عریفه داده نرین، مافی دهسته بهر کردنی کۆمه لایه تی و به شداریکردنی دروستیان ههیه له هه موو بواره کانی ژیاندا، ههروه ها ئه و پیزانینه یان پئبدریت که شایه نیه تی.

مادهی ۵۵:

مافه کانی مندال پاریزراون، ههروه ها به کارهینانی توندوتیژی به رامبهریان، دامه زراندن و ئیستغلالکردن و دامه زرانندی قه ده غه یه. ئه مه ش به یاسا ریکده خریت.

مادهی ۵۶:

ههر که سیک مافی دادگاییکردنی دادپهروه رانه ی ههیه.

مادهی ۵۷:

گرتن، چوونه ژووره وه، یان گهران به شوینی تایبهت یان مالی نیشته جیبووندا دروست نییه مه گهر به مؤله تی دادوه ری یان له حالته کانی تاوانی ئاشکرا.

مادهی ۵۸:

ئازادی تاک به بی به لگه نامه ی یاسای به رته سک نایته وه.

مادهی ۵۹:

هه موو که سیک مافی ئه وهی هه یه له چوارچپوهی کومه لگه یه کی ژینگه یی ته ندروستدا بژی

مادهی ۶۰:

تاقم و پیکهاته کولتووری و نه ته وهی و ئایینییه کان مافی ئه وه یان هه یه ناوی ریخراو و داموده زگا دیموکراسییه کانیا ن او بنین و پیکه یین و کولتووره کانیا ن بپارین. هیچ که سیک یان قه واره یه ک مافی ئه وهی نییه باوهر و بیرکردنه وه و کولتووری خوی به زهبری هیز به سه ر که سانی دیکه دا بسه پینیت.

مادهی ۶۱:

ئیداره ی خوسه ر چه زی له به رزکردنه وهی به ها میژوو ییه کانی عه شیرت و خیله کانه به شیوه یه ک که خزمه ت به گه شه پیدان و پیکه وه ژیا نی ئاشتیانه له نیوان کومه لگادا بکات، هه روه ها دژایه تی هه موو داب و نه ریتی خیله کی ده کات که له گه ل گریبه ستی کومه لایه تیدا ناگونجیت.

مادهی ۶۲:

خویندن له هه موو ئاسته کاندای به خوراییه، خویندنی سه ره تایی و ناوه ندی ناچاریه.

مادهی ۶۳:

هه موو هاوولاتییه ک مافی کارکردن و سه فه ر و نیشته جیبوونی هه یه.

مادهی ۶۴:

پاراستنی مافی مروقی ماندوو نه ناس و دهسته به رکردنی مافی ریخستن و ژیا نی کومه لایه تی، ئه مه ش به یاسا ریکده خریت.

مادهی ۶۵:

زامنکردنی ئازادی راگه یاندن و رۆژنامه گه ری و بلاوکردنه وه و ئه مه ش به یاسا ریکده خریت.

مادهى ٦٦:

هه موو كه سيك مافى ده ستر اگه يشتن و وه رگرتنى زانيارى هه يه و ئەمەش به ياسا ريكدە خريت.

مادهى ٦٧:

هه ر كه سيك مافى ئەوهى هه يه په ره به چالاكويه كولتوورى و هونه رى و كوومه لايه تيبه كانى خوئى بدات و بلاوى بكاته وه و به شدارى بكات و سوودى لى وه ر بگريت و ئەمەش به ياسا ريكدە خراوه.

مادهى ٦٨:

هه موو مروفتيك مافى ئەوهى هه يه داواى مافى په نابهرى مروئى و سياسى بكات و ده سته بردارى مامه لهى خراب بيت، په نابهرى سياسى به بى رهامه ندى ناگه رپته وه بو ولاته كهى. ئەمەش به ياسا ريكدە خريت.

مادهى ٦٩:

سامان و سامانى سروشتى سامانى گشتيه بو كوومه لگا، گوپينى بو مولكى تايبەت قه ده غه يه، وه وه به ره ينان و به رپوه بردن و فريدانين به شيويه كى دادپه روه رانه به ياسا ريكدە خريت.

مادهى ٧٠:

مولكى تايبەت پاريزراوه و ناتوانريت ليبسه ندرپته وه جگه له به رژه وه ندى گشتى، به شيويه كى دادپه روه رانه قه ره بوو ده كرپته وه، ئەمەش به ياسا ريكدە خريت.

مادهى ٧١:

خاوه نداريتى و خاوه نداريتى به مه به ستى گوپينى ديموگرافى قه ده غه يه.

مادهى ٧٢:

به شدارى هه موو هاوولاتيان له به رگرپى شه رعيدا ماف و ئەركيكه بو راگرتنى هه ر هپرشيك بو سه ر ناوچه كانى ئيدارهى خو سه رى ديموكراتى باكوور و روژه لاتی سوريا و كوومارى ديموكراتى سوريا.

مادهی ۷۳:

خواهنداریتی فیکری پارٲزراوه و ئهمهش به یاسا رٲکدهخریت.

ههوانامهی کتیب

بەشى سېيەم

سىستەمى كۆمەلەيەتى

بەشى يەكەم:

مادەى ۷۴:

ئىدارەى خۆسەرى دىموكراتى باكور و رۆژھەلاتى سوريانى كۆمەلەيەتى دىموكراسى و ئازادانەى خۆى رېكەخات لەسەر بنەماى پىكەيتانى: كۆمۆن، ئەنجومەن، ئەكادىمىيا، تەعاون، يەكەى ئابوورى كۆمەلەيەتى، و دامودەزگاكان كە تەواوكەرى سىستەمى كۆمەلەيتىن، كە بەشپۆيەكى كۆنڧىدرالى خۆيان رېكەخەن. سىستەمى دىموكراسى كۆمەلگا لەسەر بنەماى ئەو دامەزراوانە گەشە دەكات و چەسپاوه.

مادەى ۷۵:

كۆمەن:

رېكخراوى بنچىنەى بنەرتىيە بۆ دىموكراسى راستەوخۆ، بچووكترىن يەكەى ئىدارىيە لە ئىدارەى خۆسەرى دىموكراتى باكور و رۆژھەلات. رۆژھەلاتى سوريانى ئەو شوپنەيە كە كۆمەلگى ئەخلاقى-سىياسى تىيدا گەشە دەكات، كە زىيانى كۆمەلەيەتى و ئابوورى و كولتوورى بەرھەم دەھىنەيت. كۆمپن ئەنجومەنىكى خۆبەخۆيە، كە شوپنى بىرپاردان و ئىدارەى و دەسەلاتى چارەسەركردنى كىشە كۆمەلەيەتتىيەكانە لە چوارچىوہى بوارى ئىدارى و رېكخراوهييدا.

مادەى ۷۶:

پىكەتەى كومپن:

۱- پىكەيت لە كۆمەلگى خىزان كە لە سنوورى ئىدارى و جوگرافىيى كۆمۆنەدا دەژىن.

۲- ھەموو ھاوئەتتىيەك لە باكور و رۆژھەلاتى سوريانى ئەندامى كۆمۆنە.

۳- سەرۆكايەتى ھاوبەش و لىژنەكان لەلەين ئەندامانى دوو كۆمۆنەكەو ھەلدەبژىردىن، لە ئەگەرى دامەزراندنى سەرۆكايەتى ھاوبەشى ھەردوو كۆمۆنەكەشدا يان يەككىك لە

لیژنه کان به شیوهی پئیویست ئه رکه کانی جیبه جی ده کات، ده کریت دهنگی لیسهندنه وهی
متمانهدریت و هه لئبژاردن ئه نجام بدریت به بی ئه وهی چاوه رپی هه لئبژاردنی گشتی بکریت.
۴- کۆمه ن له کاره کانی دیموکراسی راسته وخۆ ده گریتته بهر.

مادهی ۷۷:

ئهنجومه نی گهل:

ئهو یه که کۆمه لایه تییه ن که نوینه رایه تی گهل ده که ن، و بریاری په یوه ندیدار به وانه وه له
رووی کۆمه لایه تی و سیاسی و کولتووری و ئابوورییه وه وهرده گرن و کار بۆ به دوادا چوون بۆ
جیبه جیکردنیان ده که ن و رپسا و پره نسپه کانی تایبه ت به ئازاد داده نین ژیا نی دیموکراسی،
له گوند و گه ره ک و شارۆچکه و شار و پارێزگا که نه وه ده ست پیده کات و له ناوچه ی باکوور
و رۆژه لاتی سوریا. ئهنجومه نه کان له سه ر کاروباری کۆمه لگا راده گه یه نن و بریار له سه ر
کاروباری کۆمه لگا ده دن و سیاسه ته کانی خۆیان له باره یه وه دیاری ده که ن، له سه ر ئه م
بنه مایه کۆمه لگا ریکده خه ن و پاراستنی بهرز ده که نه وه و به رده وامی بوونه که ی مسۆگه ر
ده که ن و پیداو یستیه کانی له بواری سیاسی، کۆمه لایه تی، کولتووری، ئابووریدا مسۆگه ر
ده که ن، و بواره ئه منیه کان. ئورگانه کان به شیوه ی ئهنجومه ن له سه ر بنه مای پره نسپی
کۆنفیدرالی دیموکراتیک ریکده خرین.

مادهی ۷۸:

پیکهاته ی ئهنجومه نی گهل:

۱- ژماره ی نوینه ران له ئهنجومه نه کاندایه پیی چری دانیشته وان دیاری ده کریت و ئه مه ش
به یاسا ریکده خریت.

۲- ئهنجومه نه کان له ژماره یه کی پئیویست له ئه ندامانی هه لئبژیدراو پیکدین، به ریزه ی
له سه دا شه ست (۶۰%) ی ئه و نوینه رانه ی که دهنگی ئه و خه لکه وهرده گرن که راسته وخۆ
دهنگیان پیده ده ن، ههروه ها له سه دا چل (۴۰%) ی نوینه ران له لایه ن دامه زراوه
کۆمه لایه تییه ریکخراوه کان و پیکهاته نه ته وه یی و ئایینییه کان له نیوان خۆیاندا به
شیوه یه کی شه فاف و دیموکراسی هه لده بژیدریت، به یاسایه کی تایبه ت به پیی دیموکراسی
ته وافوق ریکده خریت.

۳- ماوه ی خولی هه لئبژاردن دوو ساله.

۴- ئەندامانى ئەنجومەنەكان و ئەندامانى دەستەى كارگىرى و سەرۆكايەتى ھاوبەش مافى خۆكاندېكردىن ئىبە دواى ئەوھى بۆ دوو خولى يەك لە دواى يەك ھەمان پۆستىيان ھەبوو.

۵- ئەنجومەن لە رېگەى لېژنەكانەوھ كار دەكات و بەدواداچوون بۆ كارەكانىيان و كارى دەستە جىبەجىكارەكان دەكات.

۶- ئەندامانى ئەنجومەنى كارگىرى لە لايەن ئەنجومەنە جەماوهرىيەكانەوھ لە كەسانى ھەلبۇتېردراو ھەلدەبۇتېردىن، ھەروھە ۲۰% (۲۰%) ى پىپۇر و پىپۇر بە پىپۇر پىپۇست دادەمەزىنېن.

۷- رېژەى نوئىنەرايەتى ژنان لە سەرجم ئەنجومەنەكان ۵۰% يە.

۸- سەرۆكايەتى ھاوبەشى شارەوانىيەكان بەشدارى لە ئەنجومەنە جەماوهرىيەكان و لە ھەمان كاتدا لە ئەنجومەنى جىبەجىكارەكان دەكات.

۹- ژنان لە ھەموو ئەنجومەنە جەماوهرىيەكاندا نوئىنەرايەتى خويان دەكەن، لە كۆمۇن، شارۆچكە، شار، پارىزگا، و ناوچەى باكوور و رۆژھەلاتى سوريا لە رېگەى ئەنجومەنى ژنانەوھ دەست پىدەكات.

مادەى ۷۹:

ئەركەكانى ئەنجومەنى گەل:

۱- ھاوسەرۆكايەتى ئەنجومەن و ھاوسەرۆكايەتى ئەنجومەن ھەلدەبۇتېت.

۲- پەسەندىكى سەرۆكايەتى ھاوبەشى ئەنجومەنى جىبەجىكارەكان و پىكھاتەكانى ئەنجومەنى جىبەجىكارەكان.

۳- رەزامەندى لەسەر سەرۆكايەتى ھاوبەشى دامودەزگاكانى داد دەدات كە ناويان لەلايەن ئەنجومەنى دادەوھ پىشنيار كراوھ. دامودەزگاكانى دادپەرەرى لە بەردەم ئەنجومەنى گەل بەرپرسىيان بە كاركردن بە پىپۇر گىبەستى كۆمەلايەتى.

۴- پەسەندىكى ئەو سەرکردانەى ئاسايشى ناوخۆ كە ناويان لەلايەن دامەزراوھكانى ئاسايشى ناوخۆ پىشنيار كراوھ، ئەنجومەنەكانىش سەرپەرشتىيان دەكەن، ئاسايشى ناوخۆ جارجارە راپۇرتەكانى پىشكەش بە ئەنجومەنى گەل دەكات.

۵- په سهندکردني سهرکردايه تي هيزه کاني پاراستني کومه لگه که ناوه کانيان له لايه ن سهرکردايه تي هيزه کاني پاراستني کومه لگه پيشنيار کراوه. نه نجومه ن سهرپه رشتي ده کات. جار جار راپورته کاني پيشکesh به مه جليسه کاني گهل ده کات.

۶- نه نجومه نه کان پیکه وه کارده که ن به شيوه ی: هه ماهه نگی و یه گگرتن

ماده ی ۸۰:

گه ره ک:

پیکدیت له و یه کانه ی نيشته جيپوون که ده که ونه ناو گه ره که که وه.

نه نجومه نی گه ره ک

۱- ژماره ی نه دنامه کاني به پی چری دانیشتون له گه ره که که دا دیاری ده کریت.

۲- نه نجومه نی گه ره ک پیکدیت له (۶۰%) ی شهست له سده ی نه و نوینه رانه ی که دنگی ده نگده رانيان وه رگرتووه، هه روه ها (۴۰%) له سدا چل نوینه ری ریخراوه پیکهاته کان و پیکهاته کان که به شيوه ی کی شه فاف و دیموکراسی هه لېژیدراون. سهرؤکایه تی هاوبه شی کومونه کاني سهر به نه و گه ره که که نه دنامه ی نه نجومه نی گه ره که کانن و سهرؤکایه تی هاوبه شی لیژنه ی شاره وانی له گه ره که که دا به شداری تیدا ده که ن.

۳- فه رمانگه و سهرؤکایه تی هاوبه شی نووسینگی نه نجومه ن هه لده بژیریت.

۴- سهرؤکایه تی هاوبه شی نه نجومه نی جیبه جيکردنی نه نجومه ن هه لده بژیریت.

۵- ره زامه ندی له سهر نه دنامه نی نه نجومه نی جیبه جيکردن و به شی ئاسایشی ناوخو له گه ره که که دا.

۶- ره زامه ندی له سهر سهرکردايه تي هيزه کاني پاراستني کومه لگه له گه ره که که ده دات که ناوه کانيان له لايه ن سهرکردايه تي هيزه کاني پاراستني کومه لگا پيشنيار کراوه.

۷- سهرپه رشتي کاری نه نجومه نی جیبه جيکاری گه ره ک ده کات.

۸- نه دنامه نی لیژنه ی ئاشته وای که له لايه ن دامه زراوه ی دادپه روه ریه وه پيشنيار کراوه په سهند ده کات.

۹- ئەنجومەن مافی ئەوہی ھەيە تاوتوی و بریار لەسەر ئەو بریارانە بدات کە کاریگەرییان لەسەر گەرە کە ھەيە، پلان دابریژیت و بەدواداچوون بو جیبەجیکردنیان بکات بەی دەستوەردان لە کارەکانی کۆمۆن.

۱۰- ئەنجومەنی گەرە ک و کۆمۆنەکان کاردە کەن لە: ھەماھەنگی و یە کگرتن.

۱۱- سەرۆکایەتی ھاوبەشی ئەنجومەنی گەرە ک ئەندامانی ئەنجومەنی شارن.

۱۲- بەیپی پەپرەوی ناوخوا کارەکانی ریکدەخات.

مادە ۸۱:

ئەنجومەنی جیبەجیکاری ئەنجومەنی گەرە ک

۱- بریارەکانی ئەنجومەنی گەرە ک جیبەجی دەکات.

۲- بەدواداچوون بو کاری لیزنەکانی دەکات.

۳- راپۆرتەکانی پیشکەش بە ئەنجومەن دەکات.

۴- ھەماھەنگی لە نیوان دەستە ی کارگێری و کۆمۆنەکانی سەر بە گەرە کە کە.

مادە ۸۲:

شارۆچکە:

پیکدیت لە ناوہندی شارۆچکە و گوندەکانی سەر بە خوی و یە کەکانی دیکە ی نیشتەجیبوون. ئەنجومەنی شارۆچکە

۱- ئەنجومەنی شارۆچکە لە سەدا (۶۰%) ی ئەو نوینەرانە ی کە دەنگی خەلکی دەنگدەریان وەرگرتوو، لە سەدا (۴۰%) ی نوینەرانی ریکخراو کۆمەلایەتیەکان و پیکھاتەکانی ھەلبژێردراوی شەفاف و دیموکراسی پیکدیت بەو شیوہیە، کە سەرۆکایەتی ھاوبەشی کۆمۆنەکانی سەر بە ئەو شارۆچکە یە، و سەرۆکایەتی بەشداری دە کەن.

۲- سەرۆکایەتی ھاوبەشی نووسینگە ی ئەنجومەن ھەلدەبژیریت.

۳- سەرۆکایەتی ھاوبەشی ئەنجومەنی جیبەجیکردنی ئەنجومەن ھەلدەبژیریت.

۴- رەزامەندی لەسەر ئەندامانی ئەنجومەنی جیبەجیکردن و بەشی ئاسایشی ناوخوا لە شارۆچکە کە دا.

۵- رەزامەندى لەسەر سەرکردايەتى ھېزەكانى پاراستنى كۆمەنگا لە شارۆچكە كە دەدات كە ناوھەكەنىيان لەلایەن سەرکردايەتى ھېزەكانى پاراستنى كۆمەنگە پېشنيار كراوھ.

۶- سەرپەرشتى كارى ئەنجومەنى جىبەجىكارى شارۆچكە كە دەكات.

۷- پەسەندكردنى ئەندامانى لېژنەى ئاشتەواپى كە لەلایەن دەزگای دادپەرەھەرىپەوھ پېشنيار كراوھ.

۸- ئەنجومەن مافى ئەوھى ھەيە گەفتوگۆ و بېيار لەسەر ئەو بېيارانە بدات كە كاریگەرییان لەسەر شارۆچكە كە ھەيە و پلان دابریژىت و بەدواداچوون بۆ جىبەجىكردن بكات.

۹- بېيار لەسەر ئەو بېيارانە دەدات كە كاریگەرییان لەسەر شارۆچكە كە ھەيە بەبى دەستوھردان لە كاروبارى كۆمۆن.

۱۰- ئەنجومەنى شارۆچكە و كۆمۆنەكان بە ھەماھەنگى و يەگەرتووي كاردەكەن.

۱۱- بەبى سىستەمىكى ناوھۆپى كارەكانى رىئكەدەخات.

مادەى ۸۳:

ئەنجومەنى جىبەجىكارى ئەنجومەنى شارۆچكە.

۱- بېيارەكانى ئەنجومەنى شارۆچكە جىبەجى دەكات.

۲- بەدواداچوون بۆ كارى لېژنەكانى دەكات.

۳- راپۆرتەكانى پېشكەش بە ئەنجومەن دەكات.

۴- ھەماھەنگى لە نىوان دەستەى كارگېرى و كۆمۆنەكانى سەر بە شارۆچكە كە

مادەى ۸۴:

شار:

شار پېكەدىت لە ناوھەندى شار و شارۆچكە و گوندەكان و يەكەكانى نىشتەجىبوونى تەنىشت خوى.

ئەنجومەنى شار:

۱- ئەنجومەنى شار لە (۶۰%) لە سەدا شەستى ئەو نوپنەرەنەى دەنگى گەلىان وەرگرتووە و (۴۰%) لەسەدا چل كاندىدەكان پىكدىت كە لەلايەن رىكخراوە كۆمەلایەتییەكانەو بەشپۆھىەكى شەفاف و دىموكراسى ھەلبژىردراون، جگە لە... سەرۆكايەتییە ھاوبەشەكانى ئەو شارۆچكە و كۆمۆنانەى كە ھەلكەوتوون لە گەرەكەكانى شار و سەرۆكايەتییە ھاوبەشەكان شارەوانییەكان ئەندامى ئەنجومەنى شارن.

۲- لە شارە گەرەكاندا ئەنجومەنى گەرەك پىكدەھىنریت و سەرۆكايەتى ھاوبەشى ئەنجومەنى گەرەك لە ئەنجومەنى شاردا ھاوبەشە.

۳- شارۆچكە و شار و شارە گەرەكە بە ياسايەكى تايبەت رىكدەخرىن.

مادەى ۸۵:

ئەرکەكانى ئەنجومەنى شار:

- ۱- فەرمانگە و سەرۆكايەتى ھاوبەشى فەرمانگە ھەلدەبژىریت.
- ۲- سەرۆكايەتى ھاوبەشى ئەنجومەنى جىبەجىكردن ھەلدەبژىریت.
- ۳- پەسەندكردنى ئەندامانى ئەنجومەنى جىبەجىكارى شار و سەرپەرشتى كارەكانىان دەكات.
- ۴- پەسەندكردنى سەرۆكايەتى ھاوبەشى دادگای داد و لیژنەكانى ئاشتەوایى شار، كە ناوہكانىان لەلايەن ئەنجومەنى دادەوہ پىشنىار كراوہ
- ۵- سەرکردايەتى ئاسايشى ناوخۆى شارەكە پەسەند دەكات و سەرپەرشتى كارەكانى دەكات.
- ۶- پەسەندكردنى سەرکردايەتى ھىزەكانى پاراستنى كۆمەلگە بۆ ئەو شارەى كە ناوہكانى لەلايەن سەرکردايەتى ھىزەكانى پاراستنى كۆمەلگە پىشنىار كراوہ.
- ۷- پلان و پروژە دادەپژىت و برىار لەسەر ئەو برىارانە دەدات كە كارىگەرىيان لەسەر شار ھەيە.
- ۸- برىار لەسەر برىارەكانى پەيوەست بە شار دەدات بەبى دەستوہردان لە كارى شارۆچكە و كۆمۆنەكان.
- ۹- بەپى سىستى ناوخۆى خۆى كار دەكات و لەرىگەى لیژنەكانەوہ بەدواداچوون بۆ كارەكان دەكات.

۱- کاره کان ئەنجام دەدات له شیوهی: هه‌ماهه‌نگی و یه‌گرتن له‌گه‌ل ئەنجومه‌نی شارۆچکه‌کان، کۆمۆنه‌کانی ناو‌شار، ئەنجومه‌نی گه‌ره‌که‌کان.

ماده‌ی ۸۶:

ئهرکه‌کانی ئەنجومه‌نی جیبه‌جیکاری شار:

- ۱- ئەو بریار و پرۆژانه‌ جیبه‌جی‌ ده‌کات که له‌لایه‌ن ئەنجومه‌نی شاره‌وه په‌سه‌ندکراون.
- ۲- سه‌ره‌رشتی و به‌دواداچوون بۆ کاری لیژنه‌کانی ده‌کات.
- ۳- هه‌ماهه‌نگی له‌ نیوان ده‌سته‌ی کارگێری شار و ده‌سته‌کانی کارگێری شارۆچکه‌که‌دا ده‌کات.
- ۴- ئەنجومه‌نی جیبه‌جیکاری شار هه‌وره‌کان هه‌ماهه‌نگی ده‌کات له‌ نیوان ده‌سته‌ی کارگێری ناو‌شار و لیژنه‌کانی ناو‌گه‌ره‌که‌کان.
- ۵- لێپرسینه‌وه له‌ مه‌جلیسی گه‌ل ده‌کات و مانگانه‌ راپۆرته‌کانی پیشکه‌شی ده‌کات.
- ۶- میکانیزمی کارکردن له‌ رینگه‌ی سیستمی ناو‌خۆپیه‌وه دیاری ده‌کات.

ماده‌ی ۸۷:

بایکۆت

- ۱- پارێزگا پیکدیت له‌ شار و شارۆچکه‌ و گوند و کێلگه‌.
- ۲- پارێزگا له‌ ئیداره‌ی خۆسه‌ری دیموکراتی باکور و رۆژه‌لاتی سوریا خۆی ریکده‌خات له‌ رووی: سیاسی، کۆمه‌لایه‌تی، ئابووری، ئیکۆلوژی، رۆشنیبری، ئەمنی، په‌روه‌رده‌ی، ژنان و گه‌نجان، له‌سه‌ر بنه‌مای کۆنفیدرالی دیموکراسی و بنه‌ماکانی خۆبه‌رپوه‌بردنی دیموکراسی به‌پێی ئەو بریار ده‌دریت و به‌رپوه‌ده‌چیت، ئەو ده‌سه‌لات و مافانه‌ی هه‌یه‌ که له‌ گریبه‌ستی کۆمه‌لایه‌تیدا بۆی دیاری کراوه بۆ خۆبه‌رپوه‌بردنی دیموکراسی له‌ باکور و رۆژه‌لاتی سوریا.
- ۳- هاوته‌ریب له‌ گه‌ل وه‌به‌ره‌ینه‌انه‌ گه‌شتیه‌کان له‌سه‌ر ئاستی باکور و رۆژه‌لاتی سوریا، هه‌ر پارێزگایه‌ک به‌ پێی بنه‌ماکانی خۆبژیوی و یه‌گرتن له‌ بواری ئابووریدا خۆی ریکده‌خات، و له‌ گه‌ل خۆبه‌رپوه‌به‌ری دیموکراتی باکور و رۆژه‌لاتی سوریا کارده‌کات بۆ ده‌سته‌به‌رکردنی پیداو‌یستیه‌ سه‌ره‌تاییه‌کانی کۆمه‌لگا، و به‌پێی چری دانیشتووون و به‌پێی پێویستی پشکی خۆی له‌ تواناکان به‌ده‌ست ده‌هێنیت.

۴- پارێزگاكان دابهشكردنى دادپهروههوانه‌ى سه‌روهت و سامانى ژێرزهمين و سه‌رزه‌وى وه‌ك بانه‌ماى خۆيان له‌ خۆبه‌رپوه‌به‌ردنى ديموكراتى باكور و رۆژه‌ه‌لاتى سوريا ده‌گرنه‌به‌ر، دابه‌شكردنى دادپهروههوانه‌ى سه‌روهت و سامان به‌ ياسا رېكخراوه.

۵- هه‌ر ئه‌نجومه‌نى پارێزگا به‌رپرسيا‌ره له‌ رېكخستن و به‌هه‌يزكردنى هه‌يزه‌كانى ئاسايشى ناوخۆ و سه‌ره‌رشتيكردى كاره‌كانيان.

۶- هه‌موو پارێزگايه‌ك مافى به‌رگرى شه‌رى هه‌يه له‌ به‌رامبه‌ر هه‌يشى ده‌ره‌كى، هه‌روه‌ها به‌رپرسيا‌ره له‌ به‌رگرىكردن له‌ خۆبه‌رپوه‌به‌ردنى ديموكراتيک بۆ باكور و رۆژه‌ه‌لاتى سوريا و کۆمارى سورياى ديموکرات.

۷- هه‌ر پارێزگايه‌ك مافى په‌ره‌پيدان و پته‌وکردنى په‌يوه‌نديه‌ ديپلۆماسى، ئابوورى، کۆمه‌لايه‌تى و کولتوورپه‌يه‌كانى له‌گه‌ڵ گه‌لان و و‌لاتان هه‌يه، به‌ مه‌رجيک پيچه‌وانه‌ى گريبه‌ستى کۆمه‌لايه‌تى ئيداره‌ى خۆسه‌رى ديموکراتى باكور و رۆژه‌ه‌لاتى سوريا نه‌بن.

۸- پيکهاته‌ قه‌ومى و ئايينييه‌كان له‌ هه‌ر پارێزگايه‌كدا به‌ زمان و کولتوورى خۆيان کاروبارى سياسى و کۆمه‌لايه‌تى و کولتوورى خۆيان رېکده‌خه‌ن و به‌رپوه‌ى ده‌به‌ن.

۹- بناغه‌كانى په‌يره‌و و ميکانيزم بۆ هه‌ر يه‌کيک له‌و ماف و ده‌سه‌لات و به‌رپرسيا‌ريتيانه‌ى که له‌ سه‌ره‌وه ئاماژه‌يان پيکراوه به‌ ياسا ديارى ده‌کریت جيا و ورد.

ماده‌ى ۸۸:

ئه‌نجومه‌نى گه‌ل له‌ قه‌زاكه‌:

۱- ئه‌و ئه‌نجومه‌نه‌يه كه نوينه‌رايه‌تى گه‌لان و گروهه‌ کۆمه‌لايه‌تیه‌كان ده‌كات له‌ هه‌ر پارێزگايه‌ك. رۆلى ياسادانان و چاوديرى و دارشتنى سياسه‌تى گشتى ئه‌نجام ده‌دات، ماوه‌ى خولى هه‌لبژاردنه‌كانى دوو سا‌له. ميکانيزمى کارى ئه‌نجومه‌ن و ليژنه‌كانى به‌ په‌يره‌وى ناوخۆ ديارى ده‌کریت.

۲- ئه‌نجومه‌ن به‌پيى چرى دانىشتوان پيکديت، به‌ رېژه‌ى (۶۰%) له‌سه‌دا شه‌ستى نوينه‌رى خه‌لك كه له‌لايه‌ن خه‌لكه‌وه له‌ هه‌لبژاردنه‌ گشتيه‌كاندا هه‌لده‌بژي‌ردرين، هه‌روه‌ها (۴۰%) له‌سه‌دا چل ئه‌ندامانى مه‌جلىسى گه‌ل له‌ پارێزگاكه‌دا كه نوينه‌رى هه‌لبژي‌ردراوى ديموکراسى و شه‌فافن له‌ناو پيکهاته‌ نه‌ته‌وه‌پي و ئاييني و ئايديو‌لوژيه‌كان.. کولتوورى و هاوسه‌رۆکايه‌تى ئه‌نجومه‌نى خه‌لك و ئه‌نجومه‌نى جيبه‌جيبه‌كردن له‌ شاره‌كاندا ئه‌مه‌ش به‌ ياساى هه‌لبژاردن رېکده‌خريت.

۳- دانیشتنی یه کهم له رۆژی شانزهههدا ئەنجام دەدریټ دواى راگه یاندنی ئەنجامی کۆتایی لهسەرجه م ناوچه کان لهسەر بانگهێشتی کۆمسیۆنی بالای ههلبژاردنه کان، نیسابی یاسایی به بهدیها توو دادنه ریټ به ئاماده بوونی دوو لهسەر سیټی ئەندامان، له ئەگه ری ئەوهی که... یه کهم دانیشتن ئەنجام نادریت چونکه ریژهی پیویست بهدی نه هاتوو، وادهیه کی تر بو ئەنجامدانی له ماوهی پانزه رۆژدا دیاری ده کریټ و ریژهی یاسایی له بهرچاو ده گیریټ به ئاماده بوونی (۵۰ + ۱) په نجا کهس له گه ل یه ک له کۆی گشتی یه کهم دانیشتنی مه جلیسی گه ل به سه روکایه تی ژن و پیاویک له به ته مه نترین و بچوو کترین ئەندامان و سه روکایه تی هاوبه ش و نووسینگه هه لده بژیردین. پاشان ئەندامانی ئەنجومه ن سویند ده خو ن، دانیشتنه کانیشی گشتی ده بن ئەگه ر پیویست نه بیټ به پیچه وانوه وه ک له پهیره ی ناوخۆیدا هاتوو.

۴- ده توانریټ دانیشتنی ئەنجومه نی گه لان بو ماوهی شه ش مانگ دريژبکریټه وه له حاله تی نائاساییدا و لهسەر داوای ۱/۴ (چواره ک) ی ئەندامان یان لهسەر داوای سه روکایه تی ئەنجومه ن، دريژکردنه وه یه که ده بیټ به ره زامه ندی دوو لهسەر سیټی ئەندامانی ئەنجومه نه که دروستکراوه.

۵- ئەندامیکی ئەنجومه ن به دريژایی ماوهی ئەندامیټی پاريزبه ندی به هره مه ند ده بیټ، لیپرسینه وه له گه ل ئەو بوچوونانه ناکریټ که ده ریده بریټ، ههروه ها ناتوانریټ به بی مؤله تی ئەنجومه ن له رووی دادوه ریه وه لیپچینه وه ی له گه لدا بکریټ، مه گه ر له حاله تی تاوانی دهستی سوور، لهو حاله ته دا ته نها نووسینگه ی ئەنجومه ن ئاگادار ده کریټه وه.

ماده ی ۸۹:

ئهرکه کانی ئەنجومه نی گه لان له پاريزگا که دا:

۱- سیاسه تی گشتی داده ریژیټ، گفتوگو لهسەر پرۆژه کان ده کات، بریاره کانی په یوه ست به کومه لایه تی، ئابووری، دارایی، وزه، ئاسایشی ناوخۆ، پهروه رده، کهلتوور و روشنگه ری، ژنان، گه نجان، و ئەوانی تر له پاريزگا دا ده دات.

۲- بریار لهسەر بریار و یاساکانی تابهت به قهزاکه ده دات به بی ده ستوهردان له کاروباری شار.

۳- سه روکایه تی هاوبه شی دیوان و (۴) چوار جیگر بو ئەندامانی دیوان هه لده بژیریټ، بو ریڤخستن و ئەنجامدانی چالاکي.

۴- ئەنجومەن لەسەر بنەمای لیژنەکان کار دەکات، ھەروەھا لەرێگەی لیژنەکانییەو بەدواداچوون و سەرپەرشتی کاروچالاکییەکانی ئەنجومەنی جێبەجێکردن دەکات و راپۆرتەکی پێشکەش بە ئەنجومەن دەکات.

۵- سەرۆکایەتی ھاوبەشی ئەنجومەنی جێبەجێکردن بە زۆرینەی دوو لەسەر سێ ھەلدەبژێریت و راسپێری بۆ خستنەرۆوی پیکھاتەیی ئەنجومەنی جێبەجێکردن. بەخشاوە متمانە بۆ ئەندامانی ئەنجومەنی جێبەجێکردن بە رێژەی (۵۰ + ۱) پەنجا لەگەڵ یەک لە ژمارەیی دەنگەکانی ئەنجومەنە، لە کاتی دیاریکردنی ئەندامانی ئەنجومەنی جێبەجێکردندا دەبیت نوینەرایەتیییەکی دادپەرورانەیی پیکھاتە نەتەوہیی و ئایینییەکان وەرگیریت رێژەیی ژنان لە ئەنجومەنی جێبەجێکردندا ۵۰%یە، ھەروەھا مافی ئەوہی ھەییە متمانە لە ئەنجومەنی جێبەجێکار یان یەکیک لە ئەندامەکانی رابگریت و ئەمەش بە یاسا رێکدەخریت.

۶- رەزامەندی لەسەر بەشی ئاسایشی ناوڤ دەدات کە ناوہکانیان لەلایەن دامودەزگاکی ئاسایشی ناوڤ پێشنیار کراوہ، ھەروەھا سەرپەرشتی کاروچالاکییەکانی دەکات.

۷- رەزامەندی لەسەر سەرکردایەتی ھیزەکانی پاراستنی کۆمەلگە دەدات کە ناوہکانیان لەلایەن سەرکردایەتی ھیزەکانی پاراستنی کۆمەلگە پێشنیار کراوہ. وە پێشکەوتن راپۆرتە خولییەکانی بۆ ئەنجومەنی قەزاکە.

۸- پەسەندکردنی سەرۆکایەتی ھاوبەشی ئەنجومەنی دادوہری قەزاکە کە ناوہکانیان لەلایەن ئەنجومەنی دادوہر پێشنیار کراوہ.

۹- یاسا لە پارێزگا دادەریژیت و یاسا دادەنیت.

۱۰- گفتوگۆ و پەسەندکردنی بودجەیی گشتی پارێزگا کە بەشداری ئەنجومەنی شارەکان.

۱۱- سیاسەتی گشتی و پلانی گەشەپیدانی قەزاکە پەسەند دەکات.

۱۲- یاسای لیبوردنی گشتی لە پارێزگا یان بە پشتبەستن بە پێشنیاری ئەنجومەنی گەلان لە پارێزگا یان ئەنجومەنی دادپەرورەیی پارێزگا کە ھەردەکات بەمەرجیک ئەو دۆسیانەیی تاوان کە مەجلیسی گەلان لە پارێزگادا بتوانیت پەسەندی بکات لیبوردن بە یاسا دیاری دەکریت.

۱۳- بەیپی سیستمیکی ناوڤی کاردەکات.

مادهى ۹۰:

ئەنجومەنى جىبەجىكارى پارىزگا:

دەزگاي جىبەجىكردنە لە پارىزگاگەدا، بىرپارەكانى مەجلىسى گەل و بىرپارە دادوهرىيەكان بۇ دادپەرورەرى جىبەجى دەكات و جار جار راپورتنى چالاكئىيەكانى پىشكەش بە مەجلىسى گەل لە پارىزگاگە دەكات.

۱- پىكدىت لە سەرۆكايەتى ھاوبەشى ئەنجومەنى جىبەجىكردن و جىگرەكانى، سەرۆكايەتى ھاوبەشى ئورگانەكان، و سەرۆكايەتى ھاوبەشى ئەنجومەنى جىبەجىكردنى شارەكان. - لەسەر بنەماى ئورگانە جىبەجىكارەكان خۆى رىكدەخات، و بەو پىيە ھىزى جىبەجىكارى بەكۆمەلى خۆى پىكدەھىنىت.

۲- ھەر ئورگانىك پىكدىت لە سەرۆكايەتئىيەكى ھاوبەش و ژمارەيەكى پىويست لە ئەندامان بەپىي مەرجهكانى چالاكئىيەكەى. - دواى پىكھىناني ئەنجومەنى جىبەجىكردن و پىداني متمانە پىي، بەياننامەيەك دەردەكات و خشتەى كارەكانى بۇ قۇناغى داھاتوو ديارى دەكات، و پابەندە بە جىبەجىكردنى لە ماوہى دانىشتنەكەيدا دواى پەسەندكردنى لەلايەن ئەنجومەنى گەل لە پارىزگاگەدا.

بەشى دووہم:

مادهى ۹۱:

ناوچەى باكور و رۆژھەلاتى سوريا:

لە ھەوت پارىزگا پىكدىت: ئەلجەزىرە، دىرەزور، رەققە، فورات، منبج، عەفرىن، ئەلشەھبا، تەبقە.

ئەنجومەنى گەلى ديموكراتىك بۇ ھەرىمى باكور و رۆژھەلاتى سوريا:

۱- ئەنجومەنى گەلى ديموكراتىك نوپنەرايەتى ھەموو ئەو گەلانە دەكات كە لە ژىر ئىدارەى خۆسەرى ديموكراتى باكور و رۆژھەلاتى سوريادا دەژىن. ھىماى يەكگرتنە لە پىكەوہ ژيانى برايانە و يەكئىت ئازاد و ديموكراتىك كە گەلانى ناوچەكە دامەزراندووہ.

۲- ئەنجومەنى ديموكراتى گەلان پىكىدېت لە نوپنەرى گەلان: كورد، عەرەب، ئاشوورى سىرپانى، ئەرمەنى، توركمان، چەركەس، و چىچانى، ھەروەھا رېژەى ژنانى تىدا لەسەدا پەنجا، ھەروەھا نوپنەرايەتى گروپە ئايدىئولوژى و كولتورىيەكانى وەكو : موسلمانان، مەسىحىيەكان، ئىزىدىيەكان، و ئەوانى دىكە كە دەكەونە ژىر سەقى ئىدارەى خۆسەرى ديموكراتى باكوور و رۆژھەلاتى سورپا،

۳- رەچاوى پىكھاتە و تايبەتمەندىيە مېژوويى، ديموگرافى، جوگرافى، ئايىنى، ئايدىئولوژى، نەتەوھىي و كولتورى ھەموو گەلان دەكات و گروپەكان، لەكاتى بىرپاردان و لەچالاكىيەكانى ئەنجامدانى.

۴- ئەنجومەنى گەلانى ديموكرات مافى گەلان و گروپەكان بۆ دامەزراندنى خۆبەرپۆبەرىي ديموكراسى زامن دەكات. تايبەتمەندى و ئازادىيە ئايىنى و نەتەوھىي و كولتورىيەكانىان بە ياسا لە چوارچىوھى گرىبەستى كۆمەلايەتىدا مسۆگەر كراوھ.

۵- سىستىمى كۆنقىدرالى ديموكراتى لە رېكخستنەوھى كۆمەنگەدا پەپرەو دەكات. وا دەكات لە چوارچىوھى ھاوسەنگىيەكى ژىنگەپى و ئابوورىدا بژى.

۶- ئەنجومەنى گەلى ديموكرات رېكخستنى پارىزگا و گروپ و يەكە ناوخۆيەكانى خۆبەرپۆبەرى ديموكراتىك وەك پاىەى سىستەمى كۆنقىدرالى ديموكراتىك دەبىنىت. ئامانجى يەكخستنى ھەموو گروپەكانى ژىر ئىدارەى خۆسەرى ديموكراتى باكوور و رۆژھەلاتى سورپايە لەسەر بنەماى ئىرادەى خۆيان.

مادەى ۹۲:

پىكھاتەى ئەنجومەنى ديموكراتى گەلان:

۱- ئەنجومەنى ديموكراتى گەلان ياسادانان و نوپنەرايەتى گشتى گەلان و گروپەكانى ژىر ئىدارەى خۆسەرى ديموكراتى باكوور و رۆژھەلاتى سورپا ئەنجام دەدات.

۲- ماوھى خولى ھەلېژاردن دوو سالە

۳- ژمارەى ئەندامانى ئەنجومەنى ديموكراتى گەلان لە ھەر پارىزگايەك بەپىيى چرى دانىشتوان ديارى دەكرىت و ئەمەش بە ياسا رېكخەخرىت.

۴- ئەندامانى ئەنجومەنى ديموكراتى گەلان بەپىيى ئەمانەى خواروھە ھەلدەبژىردىن: (۶۰%) لەسەدا شەستى نوپنەرانى گەل كە ديارى دەكەن لە ھەلېژاردنە گشتىيەكاندا كە

خه لکی گشتی تئیدا به شدارن، که له سه دا چلیان به شیوهیه کی شه فاف و دیموکراسی نوینه ری هه لئبژێردراون له ناو پیکهاته نه ته وه پی و ئایینی و ئایدیۆلۆژی و کولتوورییه کانه وه به پی چری دانیشتونانیان و له ناو توێژه کومه لایه تیه کانه وه به پی یاسای هه لئبژاردن. هاوسه روکایه تی نه نجومه نی پارێزگا و هاوسه روکایه تی نه نجومه نی جیه جیکردن له پارێزگان و سه روکایه تی هاوبه شی یه کیتی شاره وانیه کان له باکوور و روژه لاتی سوریا، نه ندای نه نجومه نی گه لی دیموکراتین

5- مه کته بی نه نجومه نی دیموکراتی گه لان له سه روکایه تی هاوبه ش و چوار جیگر پیکدی. ناویان دوا ی کۆدهنگی نوینه رانی نه و گروپ و توێژه کومه لایه تیه که له نه نجومه نی دیموکراتی گه لاندان ئاماده ن، پێشنیار ده کریت بو نه نجومه ن. سه روکایه تی هاوبه ش به ره زامه ندی دوو له سه ر سی ژماره ی ته واوی نه ندامانی نه نجومه ن هه لده بژێردری. له کاتی کدا نه ندامانی ده سه تی سه روکایه تی به ده نگ هه لده بژێردری (50 +) په نجا که س له گه ل یه ک له به شدار بووانی دانیشتی نه نجومه نی دیموکراتی گه لان.

6- نه نجومه نی دیموکراتی گه لان له ریگه ی لیژنه کانه وه کار ده کات. بریاری کۆتایی داده ریژی و پرۆژه کان ده خاته به رده م کۆبوونه وه ی نه نجومه ن گه لانی دیموکرات. ده توانیت له کاتی پیوسته لایه نه پیوسته کان پیکهینیت. 7- به پی بنه ماکانی په یه وه ی ناوخو چالاکیه کانی به ریوه ده بات.

ماده ی 93:

ئه ره که کانی نه نجومه نی دیموکراتی گه ل:

1- سه روکایه تی هاوبه شی نه نجومه نی جیه جیکردن به زۆریه ی دوو له سه ر سی هه لده بژێری و راسپیری بو پیکه شکردنی پیکهاته ی نه نجومه نی جیه جیکردن له ماوه ی مانگی له پیدانی متمانه. هه روه ها مافی نه وه ی هه یه متمانه له نه نجومه نی جیه جیکردن یان یه کیک له نه ندامانی بگریت، ده سه تی سه روکایه تی هاوبه ش و نه ندامانی نه نجومه نی جیه جیکردن له نیوان به رپرسی هه لئبژێردراوه وه هه لده بژێردری. له نه گه ری قبول نه کردنی ناوی نوێ له لایه ن سه روکایه تی هاوبه شی نه نجومه نی جیه جیکردنه وه پێشنیار ده کریت، که 80% (له سه دا هه شتا) ی نه ندامانی نه نجومه ن و 20% (له سه دا بیست) ی پسپۆری تیدایه، و که کۆدهنگی له نیوان... گروپه نه ته وه پی و ئایینییه کان و پارێزگان له کاتی هه لئبژاردنی سه روکایه تی هاوبه شی نه نجومه نی جیه جیکردن، به جوړیک که نوینه رایه تی داده ره رانه بیت. ژنان نوینه رایه تی ده کرین یه کسان به پیاوان.

۲- له کاتی پېوښتدا جار جار کۆده بېته وه، سیاستی گشتی داده ریژیت و ئامانجی ستراتژی له دهره وهی ده سه لاتی پاریزگان له سه ر ئاستی هه ریم دیاری ده کات. باس له پرۆزه پېشنیاری کراوه کان ده کات له هه موو بواره کاندای. وه پلان داده نیت.

۳- ئه نجومه ن ده وله تانی ئاشتی و شه ر له چوارچیه ی ئیداره ی خو سه ری دیموکراتی باکور و پرۆزه لاتی سوریا په سه ند ده کات، به به شداری ئه نجومه نی پاریزگان و ئه نجومه نی ژنان له باکور و پرۆزه لاتی سوریا.

۴- ئه نجومه نی دیموکراتی گه لان یاسا داده نیت و یاسا دهرده کات سه باره ت به ناوچه ی باکور و پرۆزه لاتی سوریا، به بی ئه وه ی ده ستوه ردان له کاروباری پاریزگان بکات.

۵- به دوا داچوون بو کاری ده سه ته جیه جیکاره کان ده کات له ریگه ی لیژنه کانه وه و لیژنه کان راپورتی خو یان پېشکەش به ئه نجومه ن ده کەن.

۶- ره زامه ندی له سه ر سه رو کایه تی هاوبه شی ئه نجومه نی دادپه روهری کۆمه لایه تی بو باکور و پرۆزه لاتی سوریا ده دات، که ناوه کانیا ن له لایه ن ئه نجومه نی دادپه روهری باکور و پرۆزه لاتی سوریا پېشنیاری کراوه.

۷- فه رمانده ی گشتی هیزه کانی ئاسایشی ناوخو په سه ندی ئه و ناوانه ده کات که له لایه ن ده زگای ئاسایشی ناوخو پېشنیاری کراون، ئه نجومه نیش سه ره رشتی چالاکیه کانیا ن ده کات.

۸- ره زامه ندی له سه ر ئه ندامانی کۆمسیونی بالای هه لبژاردنه کان ده دات که ناویان له لایه ن ئه نجومه نی داد و ئه نجومه نی گه لانه وه بو پاریزگاکه پېشنیاری کراوه، به ریکه که وتنی ئه نجومه نی داد و ئه نجومه نی گه لانی دیموکرات بو باکور و پرۆزه لاتی سوریا. به ده نگی دوو له سه ر سی ئه ندامانی ئه نجومه نی دیموکراتی گه لان و له ته گه ری نه گه یشتن به نیسای یاسای، دوا ده خریت بو دانیشتنیکی تر، ده نکه که ش ۵۰ + ۱، په نجا له گه ل یه ک.

۹- ره زامه ندی له سه ر دانان و په له به ر زکردنه وه ی فه رمانده ی گشتی هیزه کانی سوریا ی دیموکرات ده دات، هه روه ها سه ره رشتی چالاکیه کانی ده کات.

۱۰- به دوا داچوون و بریار له سه ر ئه و میساق و ریکه که وتنانه ده دات که به ناوی ئیداره ی خو سه ری دیموکراتی باکور و پرۆزه لاتی سوریا له گه ل گه لان، ده وله تان، دامه زراوه کان یان به هه ماهه نگی له گه ل ئه نجومه نی گه لان له پاریزگان کاندای کراوه، و په سه ندیان ده کات.

۱۱- ده توارنیت دانیشتنی ئەنجومه نی دیموکراتی گهلان له حاله ته نائاساییه کاندایا بو ماوه ی شهش مانگ درێژبکرتیه وه، له سه ر داوا ی چاره کی ئەندامان یان نووسینگه ی ئەنجومه ن و به ره زامه ندی دوو له سه ر سی ئەندامانی ئەنجومه ن.

۱۲- په سه ندرکدنی په یوه ستبوونی هه ریمیک یان پارێزگایه ک به ئیداره ی خو سه ری دیموکراتی باکور و رۆژه لاتی سوریا به به شداری ئەنجومه نی پارێزگاکان داوا ی ئەوه ی ئەو هه ریمه گرتیه ستی کو مه لایه تی به دهنگی دوو له سه ر سی ئەندامانی ئەنجومه ن قبول بکات، ئەگه ر نیسای یاسای بیت به ده ست نه هینریت، دانیشتنه که داوه خریت و دهنگدان به ۵۰ + ۱ په نجا له گه ل یه ک ئەنجام ده دریت. ۱۳- تاوتویکردن و په سه ندرکدنی بودجه ی گشتی بو ئیداره ی خو سه ری دیموکراتی باکور و رۆژه لاتی سوریا به به شداری ئەنجومه نی پارێزگاکان.

۱۴- په سه ندرکدنی و پیدانی لیبوردنی گشتی له ئیداره ی خو سه ری دیموکراتی باکور و رۆژه لاتی سوریا له دۆسیه پیوسته کان له سه ر پێشنیاری ئەنجومه نی گهلانی دیموکرات یان ئەنجومه نی داد.

ماده ی ۹۴:

ئهرکه کانی فه رمانگه ی مه جلیسی گهل:

۱- ئەنجومه نی دیموکراتی گهل نوینه رایه تی له ناوچه ی باکور و رۆژه لاتی سوریا هه یه. بهرپرسیاره له ریکخستن و هه ماههنگی و جیبه جیکردن و سه ره رشتیکردنی هه موو چالاکیه کانی ئەنجومه ن.

۲- لیژنه کان چالاک ده کات و چاودیری ده کات و سه ره رشتی ده کات.

ماده ی ۹۵:

ئەنجومه نی جیبه جیکاری ئیداره ی خو سه ری دیموکراتی باکور و رۆژه لاتی سوریا:

۱- هاوسه روکایه تیه کانی ئەنجومه نی جیبه جیکردنی پارێزگاکان ئەندامی ئەنجومه نی جیبه جیکردنی ئیداره ی خو سه رن له باکور و رۆژه لاتی سوریا، ههروه ها مافی ئەوه یان هه یه به شداری کو بوونه وه کانی ئەنجومه نی جیبه جیکردنی ئیداره ی خو سه ری دیموکراتی بکه ن و به شداری گه توگوکان و... بریاردان.

۲- ھاوسەرۆکایه تییه کانی ئەنجومەنی جیبەجێکردنی پارێزگاکان مافی ئەو هیان نییه خۆیان کاندید بکەن بۆ ھاوسەرۆکایه تی و ئەو ئۆرگانانە ی سەر بە ئەنجومەنی جیبەجێکردنی خۆبەرپۆه بێردن.

۳- سەرۆکایه تی ھاوبەش نوینەرایه تی ئەنجومەنی جیبەجێکردن دەکات و ئاراسته ی چالاکیه کانی دەکات.

ماده ی ۹۶:

ئەرکە کانی ئەنجومەنی جیبەجێکاری خۆبەرپۆه بەری دیموکراتیک:

۱- بریاره کان جیبەجێ دەکات و ئەو سیاسه تانە جیبەجێ دەکات کە لەلایەن ئەنجومەنی دیموکراتی گەلان لە ئیداره ی خۆسەری دیموکراتی باکوور و رۆژهه لاتی سوریا لە رینگه ی ئۆرگانه جیبەجێکاره کانه وه دارپژراون و دیاریکراوه

۲- بە ناوی ئیداره ی خۆسەری دیموکراتی باکور و رۆژهه لاتی سوریا چالاکی دیپلۆماسی ئەنجام دەدات.

۳- دەسته بەرکردنی هه ماههنگی و یه کگرتنی پارێزگاکان لە بواره کانی سیاسی و ئابووری و کۆمه لایه تی و رۆشنییدا

۴- دەسه لاته کانی ئەنجومەنی جیبەجێکاری باکور و رۆژهه لاتی سوریا به پێی پرهنسیپی کۆنفیدرالی دیموکراتیک به یاسا له سەر بنه مای گونجان له گه ل پارێزگاکان له چوارچۆیه ی گریبه ستی کۆمه لایه تیدا دیاری ده کرایت.

۵- راپۆرتە کانی پیشکەش بە ئەنجومەنی گه لی دیموکرات له ئیداره ی خۆسەری دیموکراتی باکوور و رۆژهه لاتی سوریا دەکات.

۶- ئەنجومەنی جیبەجێکاری ئیداره ی خۆسەری دیموکراتی باکور و رۆژهه لاتی سوریا له رینگه ی ئۆرگانه کانیه وه خۆی رینکده خات. ۷- هەر ئۆرگانیک له سەرۆکایه تی ھاوبه شی ئۆرگانه که و سەرۆکایه تی ھاوبه شی ئەنجومەنی ئۆرگانه که و ژماره یه کی پێویست له ئەندامان پینکدیت

ماده ی ۹۷:

دەسته ی دەسته کان و دەسته ی کارگێری:

سىستەمى كۆمەلەيتى ئىمە پىشت بە پرەنسىپى كۆنقىدرالى دىموكراتىك دەبەستىت و لەسەر ئەم بىنەمايە ھەموو ئۆرگانىك بە پىي ئەنجومەنەكان خۆى رېكەدەخات، لە شارۆچكە و شار و پارىزگا و ناوچەى باكور و رۆژھەلاتى سوريائو دەست پىدەكات. بەم شىوہىە رۆلئىكى گىرنگ دەگىرئىت لە چەسپاندىنى سىستەمى دىموكراسىدا. ھەر ئۆرگانىك بەپىي مىكانىزمى ئەنجومەن كاردەكات، ئەم ئەنجومەنانە باس لە بابەتەكانى پەيوەست بە كارى ئەو لىژنەيە يان دەستەيەك دەكەن كە دەكەوتتە چوارچىوہى بازنەى خۆيەوہ، كار لەسەر رېكخستنى ئەكادىمىيەكانى پەيوەست بەوہوہ و بروانامەى ئەو كەسانە دەكەن كە لە چوارچىوہى بازنەى ئەودا كاردەكەن. ئەم ئەنجومەنانە نوپنەرى دامەزراوہ و سەندىكەكانى پەيوەندىدار بە ھەر ئۆرگان و لىژنەيەك لەخودەگىرن. ھاوسەرۆكەكانى ھەلدەبژىرئىت و بەپىي پىويستى خۆيان لىژنەكانى پەيوەست بە ئەنجومەنەكە پىكەدەھىنئىت، ھاوسەرۆكى ئەو ئەنجومەنانە ئەندامى ئەنجومەنى شارۆچكە و شار و پارىزگاكان و ئەنجومەنى دىموكراتى گەلانن، كاتىك ئەنجومەنەكانى گەل تاوتويى ھەر بىرئىك دەكەن كە كارىگەرى لەسەر ھەر دەستەيەك يان لىژنەيەك ھەبىت، دەبىت كارەكان بە ھەماھەنگى لەگەل ئەنجومەنى پەيوەندىدار سەبارەت بەو بابەتە ئەنجام بدرئىت، رەشنووسى بىرئىرنامەكە بە رېككەوتن لەگەل ئەوان دەخرئىتەرۈۈ. سەبارەت بەو بابەتە پەيوەندىدارە بە ھەر دەستە و لىژنەيەك لە ناوخودا، ئەنجومەنەكەى بىرئىران لەسەر دەدات. لەوى يەكگرتن لە ژيانى كۆمەلەيتىدا. بۆيە دەبىت پەيوەندىيەكى ھاۋزىيانى لە نيوان دەستەى سەرچەم ئۆرگان و لىژنەكاندا ھەبىت.

مادەى ۹۸:

ئەنجومەنى پەرۈەردە: پىكھاتوۈە لە نوپنەرى دامەزراوہ و ئۆرگانەكانى پەيوەندىدار بە پەرۈەردە، نوپنەرانى ئەنجومەنى زانكو، دەسەلاتى پەرۈەردە، دامەزراوہى مەنھەج، دامەزراوہى زمان، يەكئىتى مامۇستايان، نوپنەرى ستافى مامۇستايان، توپنەوہ و... ناوہندەكانى خويىندن، لىژنەكانى جىنات، و نوپنەرانى كۆمۇنەكان، ئەنجومەنى جەماوہرى، و نوپنەرانى يەكئىتى خويىندكاران. ستراتىژىكى پەرۈەردەيى دادەرپىژئىت، لەناو خۆبەرپۆبەرىيى دىموكراتىكدا وانە بە زمانە فەرمىيەكان و زمانەكانى دىكە دەئىتتەوہ، حەزى لە ھۆشيارى جەماوہرىيە.

پەرە بە عەقلىيەتى دىموكراسى مىللەت دەدات، لە قۇناغى باخچەى ساوايانەوہ دەست پىدەكات تا قۇناغى زانكو، پەرۈەردەى پەرۈەردەيى ومەنھەجى پەرۈەردەيى و كولتورى و زانستى بۆ ھەموو چىن و توپنەكانى كۆمەلگا پەرەپىدەدات. پەرە بە دامەزراوہ تاپبەتمەندەكان

دهدات له کاره کانیدا، و دهیکاتهوه ئه و ئه کادیمیایانهی که کارده کهن بۆ ئه وهی ستافی
پهروه رده پی شایسته بن

مادهی ۹۹:

ئهنجومه نی رۆشنیری و رۆشنگه ری: پیکدیت له نوینه رانی ئه کادیمیایانی هونه ر و
رۆشنیری، لیژنه ی زانیاری، کۆمیته ی ئه کادیمیایانی کۆمه لگه ی دیموکراتی،

وه نوینه ری ناوه ند و کۆمه له رۆشنیرییه کان و سه ندیکای رۆشنیران و هونه رمه ندان و
نوینه ری کۆلیژه کانی په یوه نیدار پیدان. به شیوه یه کی تایبته خۆی ریکده خات. په ره به
چالاکیه فیکری و رۆشنگه ری و هونه ری و راهینه نه کان دهدات له ریگه ی ئه کادیمیا و
ناوه نده رۆشنیرییه کانه وه، بۆ چه سپاندنی به هاکانی ژیا نی به شداریکردن و دیموکراسی و
به رهنگار بوونه وهی چه مکی مۆدیریتی سه رمایه داری که بازرگانی به هونه ره وه ده کات و میدیا
به کارده هیئت بۆ دابه زاندنی به هاکان.

میراتی کۆمه لایه تی و کولتووری گه لان. ئهنجومه ن ستافی ئه کادیمی تایبته مه ند ئاماده
ده کات.

مادهی ۱۰۰:

ئهنجومه نی بنه ماله ی شه هیدان و برینداران و دیله کانی جه ننگ:

بنه ماله ی شه هیدان و بنه ماله ی برینداره کان و دیله کانی شه ر له به ها بنه ره تییه کانی شوړش
داده نریت. ئهنجومه ن خانه واده ی شه هیدان و که سوکاری برینداره کان و دیله کانی جه ننگ
ریکده خات و پیداو یستیه ماددی و ئه خلاقیه کانیا ن دابین ده کات. کارده کات بۆ دنیابوون
له وهی که له هه موو بواره کاندای رۆئیکی کاریگه ر بگێرن، بۆ ئه وهی بریندارانی جه ننگ
چاکبکاته وه و به هیژکردنیا ن له رووی پیشه ییه وه، په ره به ئه کادیمیا و سه نته ری تایبته مه ند
دهدات.

کارده کات بۆ ده سته به رکردنی هه لی کار بویا ن و دابینکردنی ژیا نیکی شایسته بۆ ئه و که سانه ی
که ناتوانن کاربکه ن.

مادهی ۱۰۱:

ئهنجومه نی ژینگه:

پیکدیت له نوینه‌ری ریکخواه په‌یوه‌ندی‌داره‌کان، دامه‌زراوه‌کان، کومه‌له‌کان، شاره‌وانییه‌کان، نوینه‌ری نه‌نجومه‌نی ته‌ندروستی و ئابووری. نه‌نجومه‌ن په‌ره به هوشیاری ژینگه‌یی ده‌دات، به‌هاکانی ژیان به هاوئا‌هه‌نگی له‌گه‌ل ژینگه‌ دادمه‌زرتی‌ت، هه‌روه‌ها به هاوکاری و هه‌ماهه‌نگی له‌گه‌ل هه‌موو ده‌سته‌ی ئورگان و لیژنه‌کان کارده‌کات بۆ په‌ره‌پیدانی چه‌مکی کولتووری ئیکۆلوژی له هه‌موو لایه‌نه‌کانی ژیاندا. کار بۆ په‌ره‌پیدانی پیشه‌سازی ژینگه‌یی ده‌کات و دژایه‌تی هه‌موو چالاکییه‌ پیشه‌سازی و بیناسازییه‌کان ده‌کات که زیان به ژینگه‌ ده‌گه‌یه‌نن، به هاوبه‌شی له‌گه‌ل بزووتنه‌وه‌کان کارده‌کات ئیکۆلوژی له باکور و رۆژه‌لاتی سوریا و له‌سه‌ر ئاستی ناوچه‌یی و جیهانی.

ماده‌ی ۱۰۲:

نه‌نجومه‌نی کاروباری کومه‌لایه‌تی و زه‌حمه‌ت‌کیشان: له ریکخواو و داموده‌زگاکانی تایبته به کاروباری کریکاران، کۆلبه‌ران، زه‌حمه‌ت‌کیشان، پیشه‌وانان، که‌سانی خاوه‌ن پیداو‌یستی تایبته، ئاواره‌کان، و په‌نابه‌ران پیکهاتووه، به مه‌به‌ستی د‌ل‌نیا‌بوون له به‌شداریکردنی کارایان له ژیانی کومه‌لایه‌تی و ده‌رفه‌تی نه‌من. خه‌لکی زه‌حمه‌ت‌کیش نه‌و گرووپه‌ بنه‌ره‌تییه‌ن که به‌شدارن له بنیاتنانی کومه‌ل‌گایه‌کی دیموکراسی و چه‌سپاندنی سیاسه‌تی دیموکراسی. نه‌نجومه‌ن پرۆژه‌ په‌ره‌پیده‌دات که په‌ره به لایه‌نه‌ کومه‌لایه‌تی و کولتوورییه‌کانی خه‌لکی کریکار ده‌دات. کارده‌کات بۆ بنیاتنانی سیسته‌میکی ئابووری که به‌ها بۆ هه‌وله‌کانی ژنان به‌هینیت. هه‌روه‌ها که‌سانی خاوه‌ن پیداو‌یستی تایبته ریکده‌خات و نه‌کادیمیا و سه‌نته‌ری تایبته ده‌کاته‌وه که کار بۆ به‌هیزکردنیان له رووی ده‌روونی و پیشه‌ییه‌وه، هاوکات پائپشتی دارایی بۆ نه‌و که‌سانه‌ ده‌کات که پیداو‌یستییه‌کانیان دابین ناکریت.

ماده‌ی ۱۰۳:

نه‌نجومه‌نی مافه‌کان: له دامه‌زراوه‌کانی مافی مرۆف، نوینه‌ری سه‌ندیکی پاریزه‌ران، نوینه‌ری ریکخواوه‌کانی په‌یوه‌ندی‌دار به مافی مرۆف و مافه‌کانی ژنان، نوینه‌رانی نه‌نجومه‌نی داد و کۆلیژه‌ په‌یوه‌ندی‌داره‌کان پیکهاتووه. یاسا و ریساکان له‌سه‌ر بنه‌مای نه‌خلاق و په‌ره‌نسیپی دیموکراسی مافه‌کان له خۆبه‌ریوه‌بردنی دیموکراسیدا داده‌رپژیت. بۆنه‌وه‌ی نه‌و یاسایانه‌ی ده‌رده‌چن له‌گه‌ل گرتیبه‌سته‌ کومه‌لایه‌تییه‌که‌دا بگونجیت، به هه‌ماهه‌نگی له‌گه‌ل لیژنه‌کانی نه‌نجومه‌نی دیموکراتی گه‌ل کارده‌کات، چاودیریکردن و به‌لگه‌نامه‌کردن و به‌دوادا‌چوون بۆ پیشیل‌کارییه‌کانی مافی مرۆف و تاوانه‌کانی جه‌نگ دژی ناوچه‌کانی باکور و رۆژه‌لاتی سوریا و... خاکه‌ داگیرکراوه‌کان. له‌گه‌ل دامه‌زراوه‌کانی په‌یوه‌ندی‌دار به مافی مرۆف و ریکخواوه‌کانی

مافی مروؤف کارده کات. چالاکیه کان به ئامانجی گه‌یشتن به شه‌رعیه‌تی یاسای
خۆبه‌ریوه‌بردنی دیموکراسی ئه‌نجام ده‌دات.

ماده‌ی ۱۰۴:

ئه‌نجومه‌نی ته‌ندروستی: له‌ نوینه‌ری دامه‌زراوه و کۆمه‌له‌کانی ئاره‌زومه‌ندی ته‌ندروستی،
هه‌روه‌ها نوینه‌ری سه‌ندیکی پزیشکان، ده‌رمانساز، پزیشکی ددان، سه‌ندیکی پیشه‌ی
ته‌ندروستی، نوینه‌ری ئه‌نجومه‌نی ژینگه‌یی و شاره‌وانی و ئابووری و نوینه‌ری کۆلیژه‌کان
پیکهاتوو و په‌یمانگان.

لیهاتوو. پرۆژه و پلانی ستراتیژی داده‌ریژیت که خزمه‌ت به پرسه‌کانی ته‌ندروستی کۆمه‌لگا
ده‌که‌ن. په‌ره به دامه‌زراوه‌کان ده‌دات و پالپشتی ئه‌و قه‌وارانه ده‌کات که له‌م بواره‌دا
کارده‌که‌ن، هه‌روه‌ها رۆلی هه‌ماهه‌نگی له‌ نیوانیاندا ده‌گیریت، به‌پیی ئه‌و پرهنسیپه
کارده‌کات که ته‌ندروستی له‌ ژیا‌نی ئیکۆلوژی و بنیاتنانی کۆمه‌لگایه‌کی ئازاده‌وه ده‌ست
پیده‌کات. به‌مه‌به‌ستی په‌ره‌پیدانی بواری خزمه‌تگوزاری و بیمه‌ی ته‌ندروستی، په‌ره به‌و
ئه‌کادیمیایانه ده‌دات که هۆشیاری کۆمه‌لایه‌تی و زانستی له‌نیو کارمه‌ندان ته‌ندروستیدا
به‌ده‌سته‌ده‌ین، هه‌روه‌ها هه‌ولده‌دات خزمه‌تگوزاری ته‌ندروستی به‌بی به‌رامبه‌ر پیشکه‌شی
هه‌مووان بکات. دژی هه‌موو جووره‌کانی ئیستغلالکردن و بازرگانیکردن له‌ بواری
ته‌ندروستیدا.

ماده‌ی ۱۰۵:

ئه‌نجومه‌نی ئابووری و کشتوکاڵ: پیکهاتوو له‌ نوینه‌رانی دامه‌زراوه ئابووریه‌کان، سه‌ندیکی و
کۆمه‌له‌ی جووتیاران، به‌خێوکه‌رانی ئاژهل، ژووره‌کانی بازرگانی و پیشه‌سازی، سه‌ندیکی
پیشه‌وانان، ناوه‌نده‌کانی توژینه‌وه، و نوینه‌ری کۆلیژه‌ تایبه‌تمه‌نده‌کانی ئه‌ندازیاران، پزیشکانی
قیتیزنه‌ری، و ئه‌ندازیاران کشتوکاڵی. سیسته‌می ئابووری کۆمه‌لگایه‌کی دیموکراسی
کۆنفیدرالی په‌ره‌پیده‌دات و جیبه‌جیی ده‌کات، که به‌ شیوه‌یه‌کی سه‌ره‌کی له‌سه‌ر بنه‌مای
ئابووری ژینگه‌یی و به‌شداریکردن و کۆمه‌لایه‌تی دامه‌زراوه. دژایه‌تی هه‌موو جووره
قۆرخکاریه‌ک ده‌کات و کارده‌کات بۆ په‌ره‌پیدانی پرهنسیپ و چه‌مکی هاوبه‌شی: وزه، زه‌وی
و ئاو. ئه‌و ئه‌کادیمیایانه ده‌کاته‌وه که کارمه‌ندان ئابووری شایسته‌ ده‌که‌ن. ئه‌و ته‌عاوانه
داده‌مه‌زینیت که ئابووری هاوبه‌ش به‌ده‌ست ده‌هینن، هه‌روه‌ها پرۆژه له‌ بواری
ده‌سته‌به‌رکردنی سه‌رچاوه‌ بۆ هاورده‌ و وه‌به‌ره‌ینان په‌ره‌پیده‌دات. به‌ هه‌ماهه‌نگی له‌گه‌ل
ده‌زگا داراییه‌کان و لیژنه‌کان کارده‌کات بۆ کردنه‌وه‌ی ریگا بۆ وه‌به‌ره‌ینان پاره له‌ بواری
ئابووری کۆمه‌لایه‌تی

مادهی ۱۰۶:

ئەنجومەنی پەيوەندییەکانی دەرەو: پیکهاتوو له نوینەری ئەو دامەزراوانەیی که له بواری دیپلۆماسیدا کاردەکن له چوارچۆیە ئیدارەیی خۆسەری دیموکراتیک له باکور و رۆژهەلاتی سوریا و نوینەرانى فاکه‌لتی زانسته سیاسیه‌کان. کاره‌کانی پەيوەندییەکانی دەرەو ریکدەخات و جیبه‌جیبی ده‌کات، ستراتیجی کاری خۆی به‌ پێی بنه‌ماکانی نه‌ته‌وه‌ی دیموکرات دادەنێت، به‌رژه‌وه‌ندی گه‌لان و چاره‌سەری ئاشتیانه‌ ده‌کاته بنه‌مایه‌ک بۆ پەرەپێدانی پەيوەندییەکان. پەرە به‌ چالاکییەکانی دهدات له‌ پێناو گه‌یشتن به‌ سیسته‌میکی دیموکراسی له‌ سوریا و ناوچه‌که‌ و جیهاندا. ئەکادیمیای فیکری و پیشه‌پی ده‌کاته‌وه‌ بۆ ئەوه‌ی کادره‌ دیپلۆماسیه‌کان بناسێنرێت.

مادهی ۱۰۷:

ئەنجومەنی ئایین و بیروباوه‌ر: له‌ نوینەری دامودەزگا ئاینیه‌کان له‌ باکور و رۆژهەلاتی سوریا، و نوینەری کۆلیژی زانسته ئاینیه‌کان پیکهاتوو. کار ده‌کات بۆ ئاسانکاری بۆ پراکتیزه‌کردنی هه‌موو گروپه ئاینیه‌کان و باوه‌ره‌کان له‌ په‌رستش و رپوره‌سمه‌کانیان له‌ ژیانی کۆمه‌لایه‌تیدا به‌ ئازادی و به‌پێی تایبه‌تمه‌ندییەکانیان، پەرە به‌ دامه‌زراوه ئاینیه‌کان دهدات که له‌ گه‌ل عه‌قلیه‌تی نه‌ته‌وه‌ی دیموکراتیکدا یه‌کده‌گرنه‌وه‌، دژایه‌تی چه‌مکه‌ کۆنه‌په‌رست و توندپه‌وه‌کانی... ده‌وله‌تی نه‌ته‌وه‌یی و نادیموکراسی که جیاوازی له‌ نیوان ئایین و مه‌زه‌هب و بیروباوه‌ره‌کاندا ده‌کات، کارده‌کات بۆ پەرەپێدانی ئەخلاقى ئازادی و چه‌مکی لیبرده‌یی نیوان ئایین و بیروباوه‌ره‌کان.

مادهی ۱۰۸:

ئەنجومەنی لاوان:

هێزی پیشه‌نگی شۆرشه‌ له‌ باکور و رۆژهەلاتی سوریا، رۆلی پیشه‌نگ له‌ بنیاتنانی سیسته‌می کۆنفیدرالی دیموکراسیدا ده‌گێرێت و به‌پێی ئەو پره‌نسیپه‌ خۆی ریکدەخات. ریکخراوه‌ لیبرال و دیموکراسیه‌کانی گه‌نجان له‌خۆده‌گریت، و به‌ تایبه‌تی خۆی ریکدەخات. خۆی له‌ شیوه‌ی کۆمۆن و ئەنجومەن و کۆمه‌له‌ و ئەکادیمیا و ته‌عاونه‌کاندا ریکدەخات. نوینەرایه‌تی هه‌موو گه‌نجان ده‌کات له‌ باکور و رۆژهەلاتی سوریا و بریاره‌کانی پەيوه‌ست به‌ گه‌نجان دهدات؛ خۆی ریکدەخات بۆ گوند و شاروچکه‌ و شار و پارێزگا. له‌ بواره‌ فیکری و فه‌ ره‌ه‌نگی و ئابووری و سیاسی و دیپلۆماسیه‌کاندا. سیاسه‌ت و پرۆژه‌ی ستراتیژی پەيوه‌ست به‌ گه‌نجان داده‌رێژێت. پەرە به‌ چه‌مکی دیموکراسی و سۆسیالیستی هونه‌ر و وه‌رزش دهدات،

دژایه تی هه موو ئەو پراکتیزه بی ئەخلاقیانه ده کات که مۆدیرنیقی سه رمایه داری له ریگه ی هونه ر و وه رزشی پیشه سازی و قۆرخکارییه وه به رامبه ر گه نجان پراکتیزه ی ده کات. رۆلی پیشه نگ ده گپیت له ریکخستنی هیزی پاراستنی کۆمه لگا بو گه نجان. ژنانی گه نج به تایبه تی خۆیان ریکده خه ن و رۆلی پیشه نگ ده گپرن له په ره پیدانی سیسته می کۆنفیدرالی دیموکراتیکدا. ریکخستن ئەنجومه ن به پیتی سیسته می ناوخۆی خۆی کارده کات.

به شی سییه م:

ماده ی ۱۰۹:

سیسته می شاره وانیه دیموکراتیه کان له باکور و رۆژه لاتی سوریا:

۱- شاره وانیه کان به پیتی یه کیتی شاره وانیه کان دیموکراسی له باکور و رۆژه لاتی سوریا خۆیان ریکده خه ن.

۲- ئەنجومه نی شاره وانی و هاوسه رۆکایه تیه که ی له دوو سالدا یه کجار له لایه ن خه لکه وه هه لده بژێردریت.

۳- شاره وانیه کان نوینه رایه تی خۆیان ده که ن له ئەنجومه نی خه لک و ئەنجومه نی جیبه جیکردنی ئەنجومه نه کان.

۴- شاره وانیه کان سیسته می دیموکراسی راسته وخۆ له کاره کانیاندا ده گرنه به ر.

۵- شاره وانیه کان له نیوان خۆیاندا هه ماهه نگی ده که ن له ریگه ی لیژنه یه کی هه ماهه نگییه وه که له لایه ن ئەنجومه نی یه کیتی شاره وانی دیموکراتی باکور و رۆژه لاته وه کاندید کراوه.

به شی چواره م

ماده ی ۱۱۰:

ئەنجومه نی ژنان له باکور و رۆژه لاتی سوریا له باکور و رۆژه لاتی سوریا خۆی ریکده خات و له کۆمۆن و شارۆچکه و شار و قه زا و ناوچه که وه ده ست پیده کات. له سه ر بنه مای ئەوه:

- ۱- ئەو ئەنجومەنەيە كە نوینەرایەتی ژنان دەكات لە باكور و پوژھەلاتی سوریا. ژنان لە مەجلیسی دیموکراتی گەلان نوینەرایەتیان ھەيە.
- ۲- سياسەت و پلانی ستراتژی تايبەت بە ژنان دادەپيژيئت.
- ۳- كار بۆ بنياتناني سيستمیكي كوئفیدرالی بۆ ژنان لە باكور و پوژھەلاتی سوریا دەكات.
- ۴- دەستكەوتە كانی شوړشی ژنان دەپاريژيئت و دەپاريژيئت و پەرهی پيئەدات.
- ۵- بپيار سەبارەت بە ئافرەتان دەدات.
- ۶- ياساكانی پەيوەست بە ژنان و خيژان ريكدەخات و دەيانخاتە بەردەم مەجلیسی دیموکراتی گەلان بۆ دەرچوون.
- ۷- كار بۆ پەروەردەكردن و ريكدەخستنی ژنان و بنياتناني خيژانی دیموکراسی و پاراستنی مافە كانی ژنان لە ھەموو بوارەكاندا دەكات.
- ۸- كار بۆ چەسپاندنی پرنسیپە دیموکراسیەكان دەكات لە ئیدارەي خۆسەری دیموکراتی لە باكور و پوژھەلاتی سوریا.
- ۹- كار بۆ دارپشتنی گريبەستتيكي كوئەلايەتی بۆ خانمان دەكات.
- ۱۰- ئەنجومەن دوو سال جارێك ھەلدەبژيئردرپيئت، بە دەنگدانی ژنان لە باكور و پوژھەلاتی سوریا.
- ۱۱- ئەنجومەنی جيبەجیكاری ئەنجومەنی ژنان لە باكور و پوژھەلاتی سوریا ھەلدەبژيئردرپيئت.
- ۱۲- كوئمیتهی ھەماھەنگی ژنان كە كار بۆ ريكدەخستنی كاروباری ژنان لە ئیدارەي خۆسەری دیموکراتی دەكات، ئەندامی ئەنجومەنی ژنانە بۆ باكور و پوژھەلاتی سوریا. ۱۳- ئەنجومەنی ژنان بە پيئي پەپرەوی ناوخواي خوي كارەكانی ريكدەخات.

بەشى پىنچەم

مادەى: ۱۱۱

پاراستن و خۆپاراستن: خۆپاراستن گەرەنتى و بەردەوامى ژيانە، و لەسەر بنەماى ماف و ئەركى بەرگريکردن لە بوون، پىويستى بە دامەزراندنى سيستىمى خۆپاراستن لەسەر بنەماى ھۆشيارىي شەرى خۆپارىزى كردووہ. بەرگرى و كۆمەلگاي ديموكراسى رىكخراو لە باكور و رۆژھەلاتى سوريا لە رىگەى:

۱- ھىزەكانى پاراستنى كۆمەلگا:

۱- ھىزەكانى پاراستنى كۆمەلگا ئەو ھىزانەن كە بەرپرسيارن لە پاراستنى باكور و رۆژھەلاتى سوريا و دئنيابوون لە پاراستنى گيان و مالى ھاوالتيان لە بەرامبەر ھەموو ھىرش و داگيركاريەك.

۲- ھىزى پاراستنى كۆمەلگا بە بەشداری ھەموو ھاوالتيان رىكدەخرىت، بەرگرى لەخۆ ماف و ئەركە بۆ ھەموو ھاوالتىيەك. بۆ كۆبوونەوہەكان واجبە؛ رىكخراوى نەتەوہىي و ئايىنى بەشداری كاريگەرانە لە سيستەمى بەرگريکردن لە خۆدا، لە گەرەك و گوند و شار و سەرجمە يەكەكانى نىشتەجىبوون دەست پىدەكات.

۳- رىكخراوہەكانى ھىزەكانى پاراستنى كۆمەلگا لە ژىر فەرماندەيى گشتى ھاوبەش رىكدەخرىن و ئەم فەرماندەيى گشتىيەش بەرپرسيارە لە ئەنجومەنى ديموكراتى گەل و ھىزەكانى سورياى ديموكرات و رىكخراوہ ناخۆيىيەكانى ھىزەكانى پاراستنى كۆمەلگەش بەرپرسيارن لە بەرامبەر جەماوہرى ناخۆيى ئەنجومەنەكان.

ب- ھىزەكانى سورياى ديموكرات:

۱- ھىزەكانى سورياى ديموكرات ھىزى بەرگرى شەرىين لە ئىدارەى خۆسەرى ديموكراتى باكور و رۆژھەلاتى سوريا.

۲- پەيوەندى خۆبەخشانەى كور و كچى خەلك و ئەركى بەرگرى لەخۆ دەگريتەبەر.

۳- چالاكىيەكانى لە لايەن ئەنجومەنى ديموكراتى گەل و دەسەلاتى بەرگرى سەرپەرشتى دەكرىن.

۴- بە نىمچە سەرپەخۆى خۆى لەناو سيستەمى كۆنفيدراسيۆنى ديموكراتى بۆ ھەرىمى باكور و رۆژھەلات رىكدەخات.

۵- ئەرکی بەرگریکردن له خۆبه‌رپۆه‌به‌ری دیموکراسی باکور و رۆژه‌ه‌لاتی سوریا و سه‌رجه‌م خاکه‌کان سوریا و پاراستنی له به‌رامبه‌ر هه‌ر هێرشێکی ئه‌گه‌ری یان مه‌ترسی ده‌ره‌کی.

۶- به‌رپرسیاره له ئه‌نجوومه‌نی دیموکراتی گه‌لان که سه‌رکردایه‌تی گشتی خۆی په‌سه‌ند ده‌کات.

ج- یه‌که‌کانی پاراستنی ژنان:

۱- به‌رگریکردن له خۆ ماف و ئه‌رکی ئافره‌ته، و مافی ئه‌وه‌ی هه‌یه خۆی له چوارچۆیه‌ی پیکهاته‌کانیدا رێکبخات.

۲- یه‌کینه‌کانی پاراستنی ژنان هێزی به‌رگری شه‌رعین بۆ ژنان و کۆمه‌لگا، و خۆیان به‌ تایبه‌تی له ناوه‌وه رێکده‌خه‌ن هێزه‌کانی سوریا دیموکرات.

د- ده‌زگای هه‌والگری نیشتمانی:

زانیا‌ری کۆده‌کاته‌وه و مه‌ترسییه‌کانی سه‌ر ئاسایشی نه‌ته‌وه‌یی له باکور و رۆژه‌ه‌لاتی سوریا راده‌گریت، وه‌ک دامه‌زراوه‌یه‌کی سه‌ر به سه‌روکایه‌تی هاوبه‌شی ئه‌نجومه‌نی جێبه‌جێکردن له باکور و رۆژه‌ه‌لاتی سوریا یان جێگره‌کانی کارده‌کات.

ح- هێزه‌کانی ئاسایشی ناوخۆ:

۱- ئه‌و هێزانه‌ن که ئاسایش و سه‌قامگیری له‌ناوچه‌کانی ئیداره‌ی خۆسه‌ری دیموکراتی باکور و رۆژه‌ه‌لاتی سوریا ده‌پارێزن.

۲- په‌یوه‌سته به په‌یوه‌ندی خۆبه‌خشانه‌ی کور و کچی گه‌ل له باکور و رۆژه‌ه‌لاتی سوریا.

۳- چالاکییه‌کانی له لایه‌ن ئه‌نجومه‌نه‌کانی گه‌له‌وه سه‌رپه‌رشتی ده‌کرین، و له رووی کارگیری و رێکخراوه‌یییه‌وه په‌یوه‌ندییان به ده‌سه‌لاتی ناوخۆه هه‌یه. ۴- ئافره‌تان له‌ناو پیکهاته‌کانی خۆیاندا به‌تایبه‌تی خۆیان رێکده‌خه‌ن.

به‌شی شه‌شه‌م

ماده‌ی ۱۱۲:

سیسته‌می دارایی له ئیداره‌ی خۆسه‌ری دیموکراتی باکور و رۆژه‌ه‌لاتی سوریا

و- بودجهی گشتی:

پلانیکی داراییه بۆ ماوهیه کی دیاریکراو که چوارچۆیه کانی پیشکەوتنی کاره کان له م ماوهیه دا روون ده کاتهوه، به پشتبەستن به داهاته گشتیه خەمڵینراوه کان که له لایه ن ئیداره ی خو سه ری دیموکراتیکه وه له باکور و رۆژه لاتی سوریا کۆکراونه ته وه، ههروه ها ئه و خه رجیه گشتیانیه که ده بێت خه رج بکریت له ماوه ی سالی دارایی داها توودا، به پێی ئەمانه ی خواره وه:

۱- ئەنجومه نی پارێزگا به هاوبه شی له گه ل ئەنجومه نی شارۆچکه و شاره کان و ئەنجومه نی جێبه جێکاری پارێزگا که، بودجه ی پارێزگان ئاماده ده کات بۆ ئەوه ی له لایه ن ئەنجومه نی گه لانه وه له پارێزگا که په سه ند بکریت.

۲- ئەنجومه نی دیموکراتی گه لانی باکور و رۆژه لاتی سوریا، به هاوبه شی له گه ل ئەنجومه نی پارێزگان، ئەنجومه نی جێبه جێکاری هه ری می باکور و رۆژه لاتی سوریا، ئەنجومه نی دادپه روه ری، ئەنجومه نی ژنان، بودجه ی گشتی ئاماده ده کات و له لایه ن گه له وه په سه ندی ده کات ئەنجومه نی دیموکرات.

۳- له کاتی ئاماده کردنی بودجه دا، پێویسته چری دانیش تان له هه ر پارێزگایه ک و رووبه ره که ی و پیداو یستیه کانی هه ر پارێزگایه ک و بارودۆخی تایبه تی هه ر پارێزگایه ک و بری ئه و به خشینانه ی له ده ره وه ی ولاته وه بۆی دا بین بکریت، له به رچا و بگیریت.

۴- بودجه ی گشتی ئەنجومه نی داد بۆ باکور و رۆژه لاتی سوریا به به شداری ئەنجومه نی داد له شار و پارێزگان دیاری ده کریت بۆ ئەوه ی بخریته ناو بودجه ی گشتی و له لایه ن ئەنجومه نی دیموکراتی گه لانه وه په سه ند بکریت.

ب - فه رمانگه ی ناوه ندی پاره و پاره دان:

دامه زراوه یه کی پێشه یی سه ره به خو که له لایه ن ئەنجومه نی دیموکراتیکی گه لانی باکور و رۆژه لاتی سوریا به به شداری ئەنجومه نه کان پێکه ینراوه

پارێزگان. به رپر سياره له ئەنجومه نی دیموکراتی گه لان و ملکه چی هه یچ دامه زراوه یه کی سیاسی نییه. سیسته میکی کاریگه ر و پارێزرا و بۆ پاره دانی دارایی ده گریته به ر و نه ختینه یی و توانای دارایی و ئەدای کارامه ی سیسته میکی بانکی جیگه ر مسۆگه ر ده کات. سیسته میکی دارایی په ره پێده دات که ئابووری کۆمه لگا ده پارێزیت و هانی بدات. سه رۆکایه تی هاوبه شی نووسینگه که له لایه ن ئەنجومه نی جێبه جێکاری باکور و رۆژه لاتی سوریا وه پێشنیار کراوه

و له لايه ننه نجومه نى ديموكراتى گه لانه وه به دهنگى دوو له سهر سىي ننه دامانى ته واو په سهند ده كړيت و نه گهر...

نه گهر نيساپى ياساپى جيبه جى نه كرا، دهنگه كان ۱+۵۰ ده بېت، په نجا له گه ل يه ك و نهمه ش به ياسا رېكده خريت.

به شى حه وته م

ماده ۱۱۳:

دامه زراوهى گشتى چاودپى داراپى و ژمپى رى:

۱- نهم دامه زراوهيه له لايه ننه نجومه نى ديموكراتى گه لان پېكه پناوه. نيوهى ناوى ننه دامان له لايه ننه نجومه نى دادپه روه رى كومه لايه تى و نيوه كهى تريش له لايه ننه نجومه نى ديموكراتى گه لانه وه به به شدارى ننه نجومه نى پاريزگان پيشنيار ده كريت و له لايه ننه نجومه نى ديموكراتى گه لانه وه له لايه ننه دوو له سهر سىي ننه دامانى ننه نجومه ننه وه په سهند ده كرين. له بونه دا كه رېژه ي ياساپى ته واو نييه، دهنگدان به ۱ + ۵۰ ننه نجام ده دريت.

۲- قه ده غه يه ده ستوه ردان له كاره كانى و بهر كه وتنى ننه دامه كانى بو هر فشاريك كه كارى گه رى نه رپى له سهر نهداى كار كردنيان هه بېت.

۳- به دوا د اچوون و چاودپى داراپى به ناوى ننه نجومه نى ديموكراتى گه ل له باكور و روزه لاتي سوريا ننه نجام ده دات و راپورته كانى پيشكه شى ده كات. نهر كه كانى رېكخراوى گشتى چاودپى داراپى و ژمپى رى. ۱- به دوا د اچوون بو كاره كانى ننه نجومه ن و داموده رگانى نئيداره ي خو سه رى ديموكراتى له باكور و روزه لاتي سوريا له رووى خه رچر دنى بودجه، و راده ي به كار هينانى به شيوه يه كى ياساپى و دروست و شفاف به پيى ژيانى كومه لايه تى و كومه لگه ئابورى. ۲- به دوا د اچوون بو كاره كانى سيستمى باج و داراپى گشتى. ۳- به دوا د اچوون بو هاورده و هه نارده كردن و تا چ راده يه ك به شيوه يه كى كواليتى و دروست خه رچ كراوه. ۴- به دوا د اچوون بو كارى ئالوگور كردن كه له گه ل گرېبه ستى كومه لايه تى و ياسا كار پېكراوه كاندا ناكوكه.

به شی هه شته م

ماده ی ۱۱۴:

سیستهمی دادپهروهی بریتیه له سیستمی دادپهروهی کۆمه لایه تی، که له سه ر بنه مای ئه خلاق و سیاسی کۆمه لگا دامه زراوه. ئامانجی بنیاتنانی کۆمه لگایه که که ری باز و دیدگای دیموکراسی و ژینگه پاریزی و ئازادی ژن بگریته بهر و ژیانی کۆمه لایه تی بکاته خالی ده ستپیک خوی، مافه کانی تاک له ناو ژیانی کۆمه لایه تیدا به گویره ی بناغه کانی گری به ستی کۆمه لایه تی ده پاریزی، و بنه ما گشتگیره کانی دادپهروهی و مافی مرؤف وه ک بنه مای خوی وه رده گری ت. کیشه کانی په یوه ست به دادپهروهی له ریگه ی دامه زراوه کانی خوی وه چاره سه ر ده کات، که دادپهروهی له ریگه ی به شداری خه لک و ری کخستنی یه که ناو خوییه کانی پیکه اتوو به شیوه یه کی دیموکراسی به ده ست دیت.

ماده ی ۱۱۵:

بنه ماکانی دادپهروهی:

۱- سیستمی دادپهروهی کۆمه لایه تی به پی ری کخستنی کۆمه لگه پیکدی ت، کیشه کۆمه لایه تیه کانی کۆمۆن و گوند و گه ره ک و شاروچکه و شار و پاریزگا و ناوچه که به پی بنه مای ئه خلاق و دادپهروهی کۆمه لایه تی چاره سه ر ده کات و ئاشته وای و هاوئا هه نگی بنه مایه بو چاره سه رکردنی کیشه کان.

۲- ئه و کارانه ی زیان به تاک و ژیانی کۆمه لایه تی و ژینگه ده گه یه نن به تاوان داده نری ت. له ئه گه ری ئه نجامدانی تاوانیک، لایه نه زیانلیکه وتوووه کان ده رفه تی به رگریکردن له مافه کانیا ن بو ره خساوه، کۆمه لگاش ده رفه ت ده ره خسی نی ت بو هه لسه نگانندی بابه ته که و ره خنه ی لیگرتن و خستنه رووی پیشنیاره کانی و به شداریکردن له چوارچیوه ی بریاردان. ئه مه ش به یاسا ری کده خری ت.

۳- له سزاکانیدا ئامانجی هۆشیارکردنه وه ی تاوانباران و شایسته کردنیانه بو دووباره سه رقالکردنیان به ژیانی کۆمه لایه تی به شیوه یه کی دروست.

۴- گه لان و گروپ و چینه کۆمه لایه تیه کان مافی خویانه له ریگه ی لیژنه کانی ئاشته واییه وه کیشه کانیا ن چاره سه ر بکه ن به مه رجیک ئه مه ناکوکی نه بی ت له گه ل گری به ستی کۆمه لایه تی.

۵- پرسپاره کانی په یوه ست به بهر ژه وهندی گشتی و ئاسایشی گشتی هه موو گه لان و گروپه کان له داموده زگا کانی دادپهروهی که نوینه رایه تی گشتی کومه لگا ده که ن یه کلای ده کرینه وه.

۶- سیستمی دادوهی پشتگیری له نوینه رایه تیکردنی یه کسان و دادپهروهانی هه ردوو ره گه ز ده کات. ۷- بو ژنان ئه نجومه نی دادپهروهی تایبته هه یه که بریار له سه ر ئه و بریارانه ده دات که په یوه ندیان به وانه وه هه یه.

ماده ۱۱۶:

چونیه تی ریکخستن و کارکردنی پره نسپه کانی ئورگانه کانی سیستمی داد که پیکهاتوون له: لیژنه کانی ئاشته وایی، رولی ژنان، فرمانگهی داد، ئه نجومه نی داد، ئه نجومه نی ژنان بو دادپهروهی کومه لایه تی ئه ندامه کانیان به پیشنیارکردنی ناو له لایه ن ئه نجومه نی دادوهی و په سه ندردنه وه په سه نده کرین. له لایه ن ئه نجومه نی خه لکی گوند و شاروچکه و شار و قه زا که.

- لیژنه کانی ئاشته وایی:

پایه ی بنه رته تی سیستمی دادپهروهی و ئاشتی کومه لایه تی پیکده هیئن، کار بو یه کلاکردنه وه ی ناکوکییه کان و چاره سه رکردنی ناکوکییه کان و به دیهینانی ئاشتی و هاوسه نگی کومه لایه تی ده که ن. له هه موو شوینیک و له هه موو ئاسته کاندایه پی پی پیویست خوی ریکده خات، له ریگهی هه لباردنی راسته وخویان کو ده نگییه وه، له کومونه کانه وه تا قه زاکان و ئه ندامه کانی خو به خشی په سه ندرکراوی کومه لایه تین.

- مه کته به کانی داد:

ئهمانه بریتین له ده زگا کانی داد (دادپهروهی گشتی، دهسته ی داد، دهسته ی کاساسیون، و دهسته ی جیبه جیکردن) که خویان له پاریزگا کان و له هه موو شوینه پیویسته کاندایه ریکده خه ن، به ئامانجی نه هیشتنی که یسه کانی نادادپهروهی به رامبه ر به پیکهاته کان و... تاکه کان و به دهسته یینانی دادپهروهی. ئه ندامه کانی له سه ر پیشنیاری ئه نجومه نی دادوهی پاریزگا کان هه لده بژیردین، و به ره زامه ندی ئه نجومه نی گه لی پاریزگا کان. به پی پیویست فرمانگهی داد له شاره کاندایه پیکده هینریت.

- ئه نجومه نی دادپهروهی قه زا:

رېځخستن و سهرپهرشتی داموده زگاګانی دادپهروهري له قهزاکه دا دهکات. سهرۆکایه تی هاوبهش و ئەندامانی ئەنجومه نی دادپهروهري قهزاکه له لایه ن دامه زراوه دادپهروهريه کانی قهزاکه هه لده بژیردرین. سهرۆکایه تی هاوبهش له لایه ن مه جلیسی گه ل له پارێزگا که په سهند ده کریت. نوینه رایه تی دادپهروهرا نه و دیموکراسیانه ی گه لان و گروهه کانی و توێژه کومه لایه تیه کانی مسۆگه ر ده کات و ئەمهش به یاسا ریکده خریت.

- ئەنجومه نی دادپهروهري کومه لایه تی بو باکور و رۆژهه لاتی سوریا:

به پرسیاره له سهرپهرشتیکردن و چاودیریکردنی جیبه جیکردنی سیستمی داد. راپورتی رهشنووسی یاساکان ده داته ئەنجومه نی دیموکراتی گه لان، هه ماهه نگی هاوبهشی نیوان ئەنجومه نه کانی دادپهروهري پارێزگاګان مسۆگه ر ده کات، ئەندامه کانی له نوینه ران پیکدین که له لایه ن ئەنجومه نی دادوهري پارێزگاګانه وه هه لده بژیردرین.

ماده ی ۱۱۷:

ئەنجومه نی دادپهروهري کومه لایه تی بو ئافره تان پیکدیت له نوینه ری مالی ژنان، نوینه ری لیژنه کانی ئاشته وای، فه رمانگه کانی داد، و ژنانی ئەندامی ئەنجومه نی دادپهروهري کومه لایه تی، به پرسیاره له رېځخستن و سهرپهرشتیکردنی ئەنجومه نی دادپهروهري ژنان و رۆلی سهرکردایه تی ده گیریت له چه سپاندن و به هیژکردنی دادپهروهري کومه لایه تی.

- مالی ژنان:

دامه زراوه یه کی کومه لایه تیه که کارده کات بو بلاوکردنه وه ی هۆشیاری له دادپهروهري کومه لایه تی و چاره سهرکردنی کیشه کانی په یوهست به ژنان و خیزان له هه موو لایه نه کانی ژیا نه وه له سه ر بنه مای ئاشته وای و به هه ماهه نگی له گه ل داموده زگا په یوه ندیداره کانی ژنان به ره نگی هه موو کاره نامرۆفه کانی دژی ژنان ده بیته وه.

- ئەنجومه نی دادپهروهري کومه لایه تی بو ژنان له شار و قهزا:

سهرپهرشتی کاری ژنان ده کات له چوارچیه ی سیستمی دادوهري ژنان له شار و پارێزگا دا، به دوا داچوون بو بابه ته کانی په یوهست به ژنان ده کات، ژنان له سیستمی دادوهريدا ریکده خات، کار بو... گه ره ننتیکردنی مافه کانی ژنان. پیکهاتووه له نوینه رانی داموده زگاګانی ژنان که په یوه ندییان به دادپهروهريه وه هه یه له رینگه ی هه لبژاردنی دیموکراتیکه وه. له ئەنجومه نی ژنانی قهزاکه دا نوینه رایه تی خوی ده کات.

- ئەنجومەنى دادپەرورەرى كۆمەلایەتى بۆ ژنان لە باكور و رۆژھەلاتى سوریا:

پىكىدیت لە نوینەرانى ئەنجومەنى ژنان لە پارىزگاكان، و ئەندامانى ئەنجومەنى دادپەرورەرى كۆمەلایەتى ژنان لە باكور و رۆژھەلاتى سوریا. رۆلى ھەماھەنگى لە نيوان ئەنجومەنى دادپەرورەرى كۆمەلایەتى ژنان، و لە نيوان ئەنجومەنى دادپەرورەرى كۆمەلایەتى ژنان و ئەنجومەنى دادپەرورەرى گشتى دەگىریت. ھەر ھەماھەنگى بە ھەماھەنگى لە گەل رىكخراوەكانى ژنان كاردەكات. نوینەرايەتى خۆى دەكات لە ئەنجومەنى دادپەرورەرى گشتى بۆ باكور و رۆژھەلاتى سوریا و لە ھەماھەنگى و ئەنجومەنى ژنان لە باكور و رۆژھەلاتى سوریا.

بەشى نۆیەم

مادەى ۱۸۸:

كۆمىسيۆنى ھەلبژاردنەكان

- ئۆرگانىكى سەربەخۆیە كە لەلایەن ئەنجومەنى ديموكراتى گەلانەو ھەلبژاردنەكان و لىپرسىنەو ھى لە گەل دەكات. لە ژمارەيەكى پىويست لە ئەندامانى تايبەتمەند پىكىدیت، و بەرپرسىارە لە پلاندانان و رىكخستن و بەرپۆبەردنى رىفراندۆمى جەماوهرى، ھەلبژاردنى ئەندامانى ئەنجومەنى گەلى ديموكراتى ناوچەكە، ئەنجومەنى گەل لە پارىزگاكان، و ھەموو ھەلبژاردنە ياسايەكان بە شتوويەكى ديموكراسى. ئەمەش بە ياسا رىككەخریت.

- يەك لەسەر سىي ئەندامەكانى لەسەر پيشنيارى ئەنجومەنى دادپەرورەرى كۆمەلایەتى لە ھەريمى باكور و رۆژھەلاتى سوریا پىكىدیت و دوو لەسەر سىي تريس لەسەر پيشنيارى ئەنجومەنى ديموكراتى گەلان و بە بەشداری ئەنجومەنى پارىزگا، بە لەبەرچاوغرتنى نوینەرايەتى دادپەرورەرانەى پىكھاتە و تويزە كۆمەلایەتییەكان، و بە رەزامەندى دوو لەسەر سىي ئەندامانى ئەنجومەنى ديموكراتى گەلانى ھەريم پەسەند دەكرين و ئەگەر نا، نىسابى ياسايى دەگاتە دەست و دەنگى لەسەدا دەدریت. ۱ + ۵۰ پەنجا لە گەل يەك. لە ئەگەرى پەسەندە كردندا، دامەزراوھەكان خۆيان ناوى نووى پيشنيار دەكەن بۆ پەسەندكردن.

- كۆمىسيۆنى بالاي ھەلبژاردنەكان بپيار لەسەر ھالەتەكانى تانەدان و ناپەزايەتى لە ھەلبژاردن دەدات، بپيارەكانىشى جىگەى تانەدان نين

- ده توانیت ئەندامه کانی وه ک چاودێر بنیڕیت بۆ کۆنفرانسی پارتە سیاسییە کان و دامەزراوە مه ده نییه فه رمییه کان له ئیداره ی خۆسه ر.

به شی ده

ماده ی ۱۱۹:

دادگای پاراستنی گریبه سته کۆمه لایه تیه کان:

دادگای پاراستنی گریبه سته کۆمه لایه تیه کان له کۆمه لێک دادوهر پیکدیته، ئەوانه ی که شاره زای یاسان، ههروه ها ئەو که سانه ی که ناویان به یه کسان ی له لایه ن ئەنجومه نی دادپهروه ری کۆمه لایه تی و گهلانی باکور و رۆژهه لاتی سوریا پیشنیار کراوه، ئەو دووانه ئەنجومه نه کان ده بیته له بهرچاو بگرن، له کاتی پیشنیارکردنی ئەندامانی دادگا بۆ پاراستنی گریبه سته کۆمه لایه تی، نوینه رایه تیکردنی هه موو پیکهاته نه ته وه یی و ئایینییه کان. نوینه رایه تی پارێزگا کان و ژنان. بریاره کانی دادگای پاراستنی گریبه سته کۆمه لایه تی له بهرچاو ده گیرین کۆتای ژماره یان دیاری ده کریته و شیوازی هه لئێژاردنیان و کاری دادگا به یاسایه ک ریکده خریته که به زۆرینه ی دوو له سه ر سی ئه ندامانی ئەنجومه نی دیموکراتی گهلان ده رچوو ه. په سه ندکردنی ناوه پیشنیار کراوه کان بهنده به دوو له سه ر سی ئه ندامانی ئەنجومه نی دیموکراتی گهلان.

ئه رکه کانی دادگای پاراستنی گریبه سته کۆمه لایه تی:

- لیکدانه وه ی ده قه کانی گریبه سته کۆمه لایه تی.

- به له بهرچاوگرتنی ئەوه ی که ئایا ئەو یاسایانه ی که له لایه ن ئەنجومه نی گهلانه وه ده رده چن، ئەو بریارانه ی ئەنجومه نی جیبه جیکردن ده رده چن، و یاسا و بریاره کانی ئەنجومه نی پارێزگا کان نا کۆک نین له گه ل گریبه سته کۆمه لایه تی ئەگه ر نا ره زایی به رامبه ری هه بیته.

- یه کلاییکردنه وه ی نا کۆکییه کانی په یوه ست به جیبه جیکردنی ئەم گریبه سته له نیوان ئەنجومه نی دیموکراتی گهلان، ئەنجومه نی جیبه جیکردن، ئەنجومه نی پارێزگا کان، ئەنجومه نی دادپهروه ری.

- يه كلايېكردنه وهى ناكۆكويه كانى نىوان ئه نجومه نى جىبه جىكارى ئىداره ي خۆسه رى ديموكراتى باكور و رۆژه لاتی سوریا، يان له نىوان ئه نجومه نى پارىزگان، يان له نىوان ئه نجومه نى جىبه جىكارى پارىزگان، يان له نىوان ئه نجومه نى گهلانى ديموكرات و ئه نجومه نه كانى تردا.

- تاك و داموده زگان مافى خويانه نارەزايه تى ده رپرن به رامبه ر به برپارىك يان ياسايه ك كه به ناكۆكى ده زانن له گه ل گريبه ستى كۆمه لايه تيدا، ئه گه ر دادگای ليكۆلينه وه له نارەزايه تيبه كه به جددى و پيوست زانى نارەزايه تيبه كه بو برپاردان له سه ر تانه دان، ئه وا ره چاوكردنى راده گريت دۆسيه كه و نارەزايه تيبه كه ره وانه ي دادگای پاراستنى گريبه ستى كۆمه لايه تى ده كات.

- تاك و گروه و گروه و لايه ن و دامه زراوه ريخراوه كان مافى ئه وه يان هه يه تانه پيشكه ش به دادگای پاراستنى گريبه ستى كۆمه لايه تى بكه ن و ئه مه ش به ياسا ريكدەخریت.

- بروانامه دان به ئه نجامى هه لباردن و ريفراندۆمى گشتى به پي بنه ماكانى گريبه ستى كۆمه لايه تى.

بهشی چوارهم برگه گشتیه کان

مادهی ۱۲۰:

فۆرمی په یوهندی له کۆماری سوریای دیموکراتی نیوان ئیداره ی خۆسه ری دیموکراتی باکور و رۆژه لاتی سوری له گه ل ناوهند و ناوچه کانی دیکه له هه موو ئاسته کاندای به پیتی ده ستوریکی دیموکراتی ته وافوق دیاری ده کریت.

مادهی ۱۲۱:

هه موو ئیداره هه لبر ئیدراوه کان له لایه ن ئه و لایه نانه ی هه ئیان بژاردوو، چاودیری ده کرین.

مادهی ۱۲۲:

ده زگانی ده نگدهر مافی ئه وه یان هه یه له کاتی پئویستدا متمانه له نوینه ره کانیان وه ربگره وه و ئه مهش به یاسا ریکده خریت.

مادهی ۱۲۳:

سیسته می ریفرا ندۆم له سه ر هه موو پرسه چاره نوو سسازه کانی په یوه ست به بهر ژه وه ندییه گشتیه کانی کۆمه لگا له قهزا و شارۆچکه و شار و پارێزگا و خۆبه رپوه بردنی دیموکراسیدا په سه ند ده کریت. ئه مهش به یاسا ریکده خریت.

مادهی ۱۲۴:

پیکهاته ناو خۆییه کان مافی خۆیانه نارهزایه تی ده رپرن به رامبه ر به بریاره کانی ده زگا حکومییه کان که له گه ل بهر ژه وه ندییه کانیان ناکۆکن و له گه ل ئیراده و بریاره کانیا ندا ناگونجیت، ئه گه ر نارهزایه تیه که به کۆدهنگی یه کلا نه کرایه وه، ئه وا ده خریته بهردهم پیکهاته ی په یوه ندیدار و ئه نجامه که ی په سه ند کراوه.

مادهی ۱۲۵:

شارۆچکه و شار و پارێزگا ده توانیت ریفرا ندۆم ئه نجام بدات، ئه گه ر ئه و بریارانه قبول نه کات که کاریگه ریان له سه ره، ئه نجامی ریفرا ندۆم له بنه رته دا په سه ند ده کریت.

مادهى ۱۲۶:

له ئه گهرى ناکۆكى له نىوان برپاره كانى پارىزگان يان پىكهاته ناوخۆيه كان له گه ل بهرژه و هندی گشتى يان دژايه تىيان له گه ل گرىبه ستى كۆمه لايه تىدا، دادگای پاراستنى گرىبه ستى كۆمه لايه تى مافى ئه وهى هه يه برپاريان له سه ر بدات.

مادهى ۱۲۷:

وه به ره ئىنانى تايبه تى نا قورخكارى كه زيان به ئابوورى كۆمه لگه ي ژىنگه پى نه گه يه نىت رىنگه پىدراوه. ئه مه ش به ياسا رىكده خرىت.

مادهى ۱۲۸:

ته مه نى ده نگره ر و كاندىد بۆ سه رجه م داموده زگا و ئه نجومه نه كانى خۆبه رپوه بردنى ديموكراتىك له هه ژده سال كه متر نه بىت و مه رجه كانى كاندىدبوون و هه لئىژاردن به پىپى ياسايه كى تايبه ت ديارى ده كرىت.

مادهى ۱۲۹:

دواى ئازاد كردنى خاكه داگىركراوه كان، خۆبه رپوه به رپى ديموكراتى پابه نده به لابردنى هه موو شوينه وارى گۆرانى ديموگرافى و گه رانه وه يان بۆ ئه وهى كه بوون.

مادهى ۱۳۰:

ئه نجومه نى خه لك به پىپى بارودۆخى نائاساپى بارى نائاساپى راده گه يه نن.

مادهى ۱۳۱:

ده سه لاقى ئه نجومه نه جىبه جىكاره كان به وردى به پى بنه ماكانى كۆنفىدراپى ديموكراسى ديارى ده كرىت بۆ ئه وهى ئىراده ي خه لك له كۆمۆن و شارۆچكه و شار و پارىزگادا به ده ر نه كرىت و ئه مه ش به ياسا رىكده خرىت.

مادهى ۱۳۲:

هه مواركردنه وهى بنه ما سه ره كىيه كانى گرىبه سته كه پىويستى به ره زامه ندى ئه نجومه نى گه ل له پارىزگان و ئه نجومه نى گه لى ديموكرات له باكور و رۆژه لاقى سوريا هه يه، به ره زامه ندى ۳/۴ سى له سه ر چوارى ئه ندامانى ئه نجومه نى ديموكراتى گه ل له باكوور و رۆژه لاقى سوريا. له كاتىكدا ده توانرىت برگه كانى ترى گرىبه ستى كۆمه لايه تى به ره زامه ندى

ئەنجومەنى پارىزگان و بە رەزامەندى دوو لەسەر سېئى ئەندامانى ئەنجومەنى ديموكراتى
گەلان لە باكوور و رۆژھەلاتى سوريا ھەموار بکرىتەوہ.

مادەى ۱۳۳:

گرىبەستە کە ئەگەر لە سوريا رېئىكەوتن لەسەر دەستورپىكى ديموكراسى بکرىت، ئەوا
گرىبەستە کە ھەموار دەکرىتەوہ.

مادەى ۱۳۴:

ئەم گرىبەستە لە بەروارى پەسەندکردنى لەلایەن ئەنجومەنى گشتى ئىدارەى خۆسەرى
ديموكراتى باكوور و رۆژھەلاتى سوريا لە رۆژى سېشەممەوہ کارى پىدەکرىت:

۲۰۲۳/۱۲/۱۲ ی زایینی